

PEST MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Ügyiratszám: PE/KTFO/301-2/2020.

Ügyintéző: dr. Szaniszló Edit

Balázs Viktor

Kellner Szilárd

Kiss-Gyetvai Éva

Nevelős Gábor

Papp Gabriella

Telefon: (06-1) 224-9103

Tárgy: „Madocsa-homok, kavics” megnevezésű területen tervezett bányászati tevékenység megkezdése, bányatelek létesítése - környezetvédelmi engedély ellen előterjesztett fellebbezések

Hiv. szám: -

Melléklet: -

A Tolna Megyei Kormányhivatal Szekszárdi Járási Hivatalának TO-04G/80/00056-196/2018. ügyiratszámú határozatát Madocsa Község Önkormányzata (7026 Madocsa, Fő u. 24.), Bölcse Község Önkormányzata (7025 Bölcse, Kossuth út 5.), a Madocsáért Egyesület (7026 Madocsa, Kis u. 5.), a Levegő Munkacsoport (1085 Budapest Ullói út 18. I. emelet 9/A.),
(.) fellebbezése alapján felülvizsgáltam.

HATÁROZAT

I. Az elsőfokú határozatot megsemmisítem.

II. A Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság 35000/977-2/2019.ált. számú szakhatósági állásfoglalása a következő:

„Madocsa Község Önkormányzata (7026 Madocsa, Fő u. 24.), Bölcse Község Önkormányzata (7025 Bölcse, Kossuth Lajos u. 5.),
(.) és a Levegő Munkacsoport Országos Környezetvédő Egyesület (1085 Budapest Ullói út 18. I. emelet 9/A.) által, további 24 fő ügyfél képviseletében eljáró (.)
(.), valamint a Madocsáért Környezetvédelmi és Kulturális Értékkörző Egyesület (7026 Madocsa, Kis u. 5.) által benyújtott fellebbezések folytán a Pest Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya előtt PE/KTFO/601/2019. számon indult másodfokú környezetvédelmi hatósági eljárásban a Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 35700/8550-16/2018.ált. számú elsőfokú vízügyi és vízvédelmi szakhatósági állásfoglalását felülvizsgáltam és az alábbi szakhatósági állásfoglalást adom.

SZAKHATÓSÁGI ÁLLÁSFOGLALÁS

A Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 35700/8550-16/2018.ált. számú elsőfokú vízügyi és vízvédelmi szakhatósági állásfoglalását (a továbbiakban: elsőfokú szakhatósági állásfoglalás) az alábbiak szerint megváltoztatom.

I.

Az elsőfokú szakhatósági állásfoglalás rendelkező része 1.4., az 1.6. továbbá 1.7. pontjában szereplő előírásokat törölöm, és helyükbe az alábbi rendelkezések lépnek.

1.4. A monitoring kutakból az előírt mintavételezést megelőzően tisztítószivattyúzást, három lépcsős próbaszivattyúzást és visszatöltődés mérést, majd nyugalmi talajvízszint mérést kell végezni. A tisztító- és próbaszivattyúzások során gondoskodni kell a kitermelt víz ártalommentes elhelyezéséről.

Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály
1016 Budapest, Mészáros utca 58/a.

Telefon: (06-1) 224-9100 Fax: (06-1) 224-9163

E-mail: orszagoszoldhatosag@pest.gov.hu Web: <http://www.kormanyhivatal.hu/hu/pest>

- 1.6. A mintavételezést és a laboratóriumi vizsgálatokat akkreditált laboratóriummal kell végeztetni a felszín alatti víz szennyezések méréséről szóló jogszabályi rendelkezések figyelembevételével.
- 1.7. A bányaterület Duna folyam, a távlati vízbázisok és a Madocsa település felőli határain egy-egy környezeti monitoring kút létesítése szükséges a talajvízszint és a talajvíz minőségének figyelésére, ellenőrzésére. A monitoring kutakból – a mintavételi körülményeket dokumentálása mellett – azonos időszakban évente egyszer vízmintát kell venni általános vízkémia, alifás szénhidrogének (TPH), benzol és alkilbenzolok (BTEX) és policiklikus aromás szénhidrogének (PAH) paraméterekre, mely eredményeket a területileg illetékes vízvédelmi hatóság részére meg kell küldeni.

II.

Az elsőfokú szakhatósági állásfoglalás rendelkező rész előírásait az alábbi 1.9. ponttal egészítem ki:

- 1.9. A tervezett tevékenységet a Madocsa és Bölcse távlati vízbázisok közelsége miatt a technológiai fegyelem maximális betartása mellett lehet végezni. Ki kell zárni, hogy 6 hónapon belül le nem bomló károsító anyag kerülhessen a felszín alatti vízkészletbe.

III.

Az elsőfokú szakhatósági állásfoglalás 3. oldalán az indokolási részből törölöm a negyedik bekezdés második mondatát, helyette az alábbiakat helyezem.

A Favir. 9. § (5) bekezdés b) pontja szerint a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken akkor végezhető olyan tevékenység, amelynek következtében a fedőréteg eltávolítása révén felszínre kerül a felszín alatti víz, ha biztosított az (1) bekezdés és a 10. § (1) bekezdés szerinti előírások teljesülése.

IV.

Az elsőfokú szakhatósági állásfoglalás 4. oldalán az indokolási részből törölöm a „Vízkezelő-gazdálkodási szempontból megállapítható:” rész második bekezdését, helyébe az alábbiakat helyezem.

A KHV 6. fejezete ismerteti, hogy a fedőanyag takarítását markolóval tervezik végezni, melynek az elszállítása tehergépkocsival történik. A nem termő talaj (meddő) egy részéből a bányató körüli min. 1 m magas védősánc kerül kialakításra, mely több funkcióval bír, egyrészt a bányatelek környezetében keletkező külvizek távoltartására szolgál, ezzel is védelmezve a bányató vízminőségét, másrészt a bányató feltöltődésének a késleltetése, valamint a szivárgás vizsgálat eredményétől függően esetlegesen védi a környező területeket az előntéstől a bányató vízszintjének megemelkedésekor. A védősánc a bányászati tevékenység idejére ideiglenes jelleggel létesíthető és árvízvédelmi célokat nem szolgálhat.

V.

Az elsőfokú szakhatósági állásfoglalás indokolási részéből törölöm a 6. oldal utolsó és 7. oldal első és második francia bekezdését, helyükbe az alábbiakat helyezem.

Felhívom a figyelmet, hogy a bányatavak hasznosításával kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről szóló 239/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdése szerint a bányató fenntartásának, hasznosításának (a továbbiakban: üzemeltetésének) engedélyezéséhez a bányatóval érintett ingatlan tulajdonosának – a bányabezárással összefüggő tájrendezési feladatokat meghatározó bányahatósági határozat közlését követő egy éven belül – a vízügyi hatóságtól a külön jogszabályban meghatározott mellékletek csatolásával vízjogi üzemeltetési engedélyt kell kérnie.

Továbbá felhívom a figyelmet, hogy a bánya területén lévő K-40 kataszteri számú kút jogszerű üzemeltetése/megszüntetése és az előírt felszín alatti vízi környezeti monitoring rendszer létesítéséhez a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 28. § (1) bekezdése szerint vízjogi létesítési engedély szükséges. A megépített vízellátási távvezeték használatbavételéhez és üzemeltetéséhez, a vízhasználathoz vízjogi üzemeltetési engedély, a vízellátási távvezeték megszüntetéséhez megszüntetési engedély szükséges.

A vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet) 3. § (1) bekezdés értelmében a vízimunka elvégzéséhez, vízellátási távvezeték megépítéséhez (átalakításához) szükséges vízjogi létesítési engedélyt az építtető, a tulajdonos vagy a vagyonkezelő köteles megszerezni. A kérelemhez a külön

jogszabályban meghatározott mellékleteket – ideértve az engedélyezési terveket (tervdokumentációt) – kell csatolni.

A 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet 4/A. § (1) bekezdése szerint a vízilétesítmény megszüntetéséhez szükséges vízjogi megszüntetési engedélyt a tulajdonos, a vagyonkezelő vagy a vízilétesítmény üzemeltetésével eddig járó jogokat és kötelezettségeket közvetlenül gyakorló köteles megszerezni. A kérelemhez a vízjogi engedélyezési eljárásához szükséges kérelemről és mellékleteiről szóló miniszteri rendeletben meghatározott mellékletet kell csatolni.

A 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet 5. § (1) bekezdése szerint a vízhasználat gyakorlásához, vízilétesítmény használatbavételéhez (a továbbiakban: üzemeltetéshez) szükséges vízjogi üzemeltetési engedélyt annak kell kérni, aki a vízhasználattal vagy a létesítmény üzemeltetésével járó – a jogszabályokban és a hatósági előírásokban meghatározott – jogokat és kötelezettségeket közvetlenül gyakorolja, illetve teljesíti. A kérelemhez a külön jogszabályban meghatározott mellékleteket kell csatolni.

VI.

Az elsőfokú szakhatósági állásfoglalást egyebekben helybenhagyom.

A jelen szakhatósági állásfoglalás ellen önálló jogorvoslatnak nincs helye, a szakhatósági állásfoglalás a határozat, illetve az eljárást megszüntető végzés elleni jogorvoslat keretében támadható meg.”

III. Elrendelem, hogy a Tolna Megyei Kormányhivatal Szekszárdi Járási Hivatala a jogorvoslati eljárásban a részére átutalt jogorvoslati eljárási díjnak – Madocsa Község Önkormányzata (7026 Madocsa, Fő u. 24.), Bölcse Község Önkormányzata (7025 Bölcse, Kossuth út 5.), a Madocsáért Egyesület (7026 Madocsa, Kis u. 5.) a Levegő Munkacsoport (1085 Budapest, Üllői út 18. I. emelet 9/A.), és () részére történő – visszautalása érdekében a szükséges intézkedéseket tegye meg.

IV. **Jogorvoslati tájékoztatás:** Határozatom ellen közigazgatási úton további jogorvoslatnak helye nincs, annak bírósági felülvizsgálatát - jogsérelemre hivatkozással - a közléstől számított harminc napon belül a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett, de a Tolna Megyei Kormányhivatal Szekszárdi Járási Hivatalához 3 példányban írásban vagy elektronikus kapcsolattartásra kötelezett esetén elektronikus úton benyújtott keresettel lehet kérni. A bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére vagy ha szükségesnek tartja tárgyalást tart.

INDOKOLÁS

A Tolna Megyei Kormányhivatal Szekszárdi Járási Hivatal (a továbbiakban: **elsőfokú hatóság**) a 2018. december 21. napján kelt, TO-04G/80/00056-196/2018. ügyiratszámú határozatával (a továbbiakban: **Határozat**) környezetvédelmi engedélyt adott a BET-BAU Kft. (7100 Szekszárd, Keselyűsi út 120.; a továbbiakban: **Kft.**) részére a „*Madocsa-homok, kavics*” elnevezésű területen tervezett bányászati tevékenység megkezdéséhez, bányatelek létesítéséhez.

A **Határozat** ellen **Madocsa Község Önkormányzata** (a továbbiakban: **Fellebbező1**) **Bölcse Község Önkormányzata** (a továbbiakban: **Fellebbező2**), **a Madocsáért Egyesület** (a továbbiakban: **Fellebbező3**), **a Levegő Munkacsoport** (a továbbiakban: **Fellebbező4**), (a továbbiakban: **Fellebbező5**) és (a továbbiakban: **Fellebbező6**) **törvényes határidőn belül a fellebbezés igazgatási szolgáltatási díjának megfizetése mellett fellebbezést nyújtottak be.**

A fellebbezésben **Fellebbező2** hivatkozott arra, hogy a beruházás érinti Bölcse területét, amely a **Határozatból** nem tűnik ki. **Fellebbező2** fellebbezésében kifejtette, hogy az érintett ingatlanok nem a Kft. telephelyének ingatlanjai, hanem önkormányzati és magánkézben lévő ingatlanok. A fellebbezés ezen kifogása **Fellebbező1** és **Fellebbező6** fellebbezésében is szerepel.

Fellebbező2 a fellebbezésében kifejtette, hogy a településrendezési eszközökkel való összhang megteremtése az eljárásban adott belföldi jogsegély alapján **Madocsa Önkormányzatának** nem áll módjában. A fellebbezés ezen kifogása **Fellebbező1** és **Fellebbező3** fellebbezésében is szerepel.

Fellebbező2 a fellebbezésében kifejtette, hogy téves azon hatósági álláspont, hogy a bányászati tevékenység, a szállítószalag rendszer és a kikötő környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálata egymástól elkülöníthető lenne. A fellebbezés ezen kifogása Fellebbező1, Fellebbező3, Fellebbező4 és Fellebbező6 fellebbezésében is szerepel.

Fellebbező2 a fellebbezésében hivatkozott arra, hogy újabb közmeghallgatást kellett volna tartani a kérelem jelentős megváltoztatása után, amelyre nem került sor, valamint nem biztosították az észrevételek benyújtására előírt határidőt sem. A fellebbezés ezen kifogása Fellebbező1, Fellebbező3 és Fellebbező6 fellebbezésében is szerepel.

Fellebbező1 fellebbezése szerint kimaradt a Kft. azon nyilatkozata a Határozatból, amely szerint ha a népszavazás elutasító eredménnyel zárul, eláll a bányanyitástól.

Fellebbező1 fellebbezése szerint a Határozat nem követhető, zavaros, indokolatlan ismétléseket tartalmaz.

Fellebbező1 fellebbezése szerint a kulturális örökség védelméért felelős szerv véleménye alapján csak csökkentett méretű bányatelekre lett volna kiadható az engedély.

Fellebbező1 a fellebbezésében hivatkozott arra, hogy nem érti mit jelent az, hogy az ásványvagyron helyben történő feldolgozása (osztályozása) nem tervezett.

Fellebbező5 fellebbezése szerint hiányzik a Dokumentációból a tevékenység miatt bekövetkező gazdasági károk vizsgálata. A fellebbezés ezen pontja megfelleltethető Fellebbező6 fellebbezésében foglaltaknak. Fellebbező6 közvetve a társadalmi hatások elemzését is hiányolja.

Fellebbező6 fellebbezésében kifogásolta, hogy a kikötő létesítést a bánya engedélyezésétől külön választotta az elsőfokú hatóság. A fellebbezés szerint a vízi úton történő szállítás szinte lehetetlen, tehát közúti kiszállítás lesz.

Fellebbező1 fellebbezése szerint a Határozatban az elsőfokú hatóság nem foglalkozott megfelelően a földtani közeg védelmével, illetve sok olyan anyag került bemásolásra a Határozatnak a földtani közeg védelmével kapcsolatos részébe, amely nem a földtani közeg védelmével foglalkozik.

A Határozat ellen levegőtisztaság-védelmi szempontú észrevétellel élt fellebbezésében Fellebbező3 és Fellebbező4, illetve hulladékgyűjtési észrevétellel Fellebbező3.

Fellebbező4 és Fellebbező6 fellebbezésében kifogásolta, hogy a kavicsbányászat nyomán kialakuló vízfelület talajvízszintre és ezáltal a meglévő, több évtized alatt kialakult növényborításra gyakorolt hatása nem került megfelelően vizsgálatra.

Fellebbező3 kifogásolta, hogy a szállítószalag létesítésének és üzemeltetésének hatása nem került megfelelően vizsgálatra, illetve ezt a kapcsolódó létesítményt nem tették a hatásvizsgálat részévé. Fellebbező3 tájképi hatásokkal kapcsolatban is aggályokat fogalmaz meg.

Fellebbező5 szerint a talajvízszint süllyedés mértéke nem került megfelelően megállapításra.

Fellebbező1 szerint a Határozat figyelmen kívül hagyta, hogy a tervezett tevékenység területe közvetlenül határos a Tolnai Duna Natura 2000 területtel, amely az árvízvédelmi töltéssel és annak védősávjával együtt tájképvédelmi szempontból kiemelt terület övezete. Kifogásolta a talajvízszint süllyedés álláspontja szerint nem megfelelő számítását.

Fellebbező1 szerint nem megfelelő, hogy az elsőfokú hatóság külön eljárásban bírálja el a szállítószalagot és a kikötőt. Kifogásolta, hogy az előírások alapján telepítésre kerülő védőnövényzet csak hosszú évek után fejti ki a hatását.

A fellebbezésekben foglalt zaj- és rezgésvédelmi észrevételekkel élt Fellebbező2, Fellebbező3 és Fellebbező6.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 104. § (3) bekezdésében foglaltak szerint a másodfokú eljárás során az alábbiakat állapítottam meg.

A Kft. által benyújtott kérelem és dokumentáció alapján 2017. november 25. napján környezetvédelmi engedélyezési közigazgatási hatósági eljárás indult, amelyről 2017. november 29. napján közlemény került közzétételre, illetve a dokumentáció is elérhetővé vált. Az elsőfokú hatóság TO-04G/80/03238-3/2017. ügyiratszámú levelével értesítette a civil szervezeteket is az eljárás megindításáról.

Az elsőfokú hatóság TO-04G/80/03238-4/2017. ügyiratszámú levelével értesítette a Bölskei Közös Önkormányzati Hivatal Madoccai Kirendeltségének Jegyzőjét a helyben szokásos módon történő közzététel érdekében, illetve megküldte a dokumentációt is, amelybe a Madocsa Önkormányzat Jegyzője a betekintést biztosította, továbbá azt Madocsa Község honlapján is elérhetővé tette.

Az elsőfokú hatóság TO-04G/80/03238-5/2017. ügyiratszámú végzésével belföldi jogsegélyt kért a Madocsa Önkormányzat Jegyzőjétől, hogy a kérelmező által végezni kívánt tevékenység a településrendezési eszközökkel, valamint a helyi környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos önkormányzati szabályozással összhangban van-e. Madocsa Önkormányzat Jegyzője nyilatkozta, hogy a Kft. által végzeni kívánt tevékenység nincs összhangban Madocsa község településrendezési eszközeivel. Madocsa Község Önkormányzatának a védett természeti terület fenntartásáról szóló 10/2007. (XI. 5.) számú önkormányzati rendelete határozza meg a helyi védettség alá tartozó területet. A környezeti hatásvizsgálat alapján a tervezett bányatelekkel érintett ingatlanok között nem szerepel a helyi védettségű természetvédelmi terület, illetve az önkormányzatnak helyi környezetvédelmi szabályozása nincs.

Az elsőfokú hatóság TO-04G/80/03238-6/2017. ügyiratszámú végzésével közmeghallgatás tartását rendelte el, amelyről értesítette Madocsa Önkormányzat Jegyzőjét a helyben szokásos módon történő közzététel érdekében, aki nyilatkozta, hogy a közmeghallgatásról szóló információt 2017. december 5. napján az önkormányzat hirdetőtábláján, illetve honlapján közzétette. Madocsa Önkormányzat Jegyzője a közmeghallgatás időpontjának módosítását kérte 2017. december 18. napján. Az elsőfokú hatóság TO-04G/80/03238-48/2017. ügyiratszámú végzésével a közmeghallgatás helyszínének és időpontjának módosítását rendelte el. A közmeghallgatás új időpontjával 2018. április 12. 18:00 óra időpontot jelölte meg, amelyet Madocsa Önkormányzat Jegyzője 2017. december 22. napján közzétett a helyben szokásos módon. Az elsőfokú hatóság TO-04G/80/00056-63/2018. ügyiratszámú végzésével a közmeghallgatás helyszínének és időpontjának módosítását rendelte el a Kft. részére jóváhagyott hiánypótlási dokumentáció benyújtási határidejének módosítása és a lakosság teljes körű tájékoztatása érdekében. A közmeghallgatás új időpontjával 2018. május 24. 18:00 óra időpontot jelölte meg. A TO-04G/80/00056-63/2018. ügyiratszámú végzés 2018. április 6. napján Madocsa Község hirdetőtábláján és honlapján közzé lett téve.

Az elsőfokú hatóság TO-04G/80/03238-7/2017. ügyiratszámú végzésével hiánypótlásra hívta fel a Kft.-t, aki annak 90 nappal történő meghosszabbítását kérte 2017. december 13. napján kelt levelével, amely kérelmet az elsőfokú hatóság jóváhagyott. A Kft. 2018. március 14. napján kelt levelével kérte a hiánypótlási határidő további 45 nappal történő meghosszabbítását, amely kérelmet az elsőfokú hatóság jóváhagyott. A Kft. 2018. április 27. napján kelt levelével kérte a hiánypótlási határidő 2018. május 21. napjáig történő meghosszabbítását, amely kérelmet az elsőfokú hatóság jóváhagyott.

Az elsőfokú hatóság TO-04G/80/03238-9/2017. ügyiratszámú levelével szakhatósági állásfoglalás megadása érdekében megkereste a Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságot, aki a Kft.-t a 35700/14234-3/2017.ált számú végzésével hiánypótlásra hívta fel, majd a 35700/14234-7/2017.ált számú szakhatósági állásfoglalásával a környezetvédelmi engedélyezési eljárásban az engedély megadásához szakhatóságként nem járult hozzá. Ezt követően kérte a Kft. az elsőfokú hatóságot, hogy a szakhatósági állásfoglalásban tett indokok megválaszolására lehetőséget biztosítson, illetve a közmeghallgatás idejét módosítsa.

Az elsőfokú hatóság TO-04G/80/03238-10/2017. ügyiratszámú levelével szakhatósági állásfoglalás megadása érdekében megkereste a Tolna Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságot, aki a környezetvédelmi engedély megadásához az ipari baleseteknek és a természeti katasztrófáknak való kitettség szakkérdésével kapcsolatosan katasztrófavédelmi szempontból hozzájárult.

Az elsőfokú hatóság értesítette a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságot az eljárás megindításáról, illetve hogy adja meg kezelői nyilatkozatát tárgyi ügyben, aki a 2018. február 7. napján kelt nyilatkozatában tényállás tisztázást kért.

Az elsőfokú hatóság szakkérdés vizsgálata érdekében megkereste a Tolna Megyei Kormányhivatal Szekszárdi Járási Hivatal Hatósági Főosztály Építészeti és Örökségvédelmi Osztályát, a tervezett tevékenységhez kikötésekkel hozzájárult.

Az elsőfokú hatóság szakkérdés vizsgálata érdekében megkereste a Tolna Megyei Kormányhivatal Szekszárdi Járási Hivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Növény és Talajvédelmi Osztályát, aki megállapította, hogy a környezetvédelmi vizsgálat talajvédelmi szempontból megfelelő, a környezetvédelmi engedély kiadható.

Az elsőfokú hatóság szakkérdés vizsgálata érdekében megkereste a Tolna Megyei Kormányhivatal Paksi Járási Hivatal Népegészségügyi Osztályát, aki a vizsgálat során megállapította, hogy a tervezett homok- és kavicsbánya kialakítása és működése során legjobb technika és technológiai fegyelem alkalmazása mellett is közegészségügyi kockázatot jelent, amely a környezetében élők egészségkárosodását és életminőségbeli romlását okozhatja.

Az elsőfokú hatóság szakkérdés vizsgálata érdekében megkereste a Tolna Megyei Kormányhivatal Paksi Járási Hivatal Földhivatali Osztályát, aki földvédelmi előírást tett.

Az elsőfokú hatóság szakkérdés vizsgálata érdekében megkereste a Baranya Megyei Kormányhivatal Pécsi Járási Hivatal Agrárügyi Főosztály Erdészeti Osztályát, aki megállapította, hogy a „*Madocsa homok, kavics*” védnevű homok- és kavicsbánya a környező erdőkre káros hatást nem gyakorol.

A Levegő Munkacsoport Országos Környezetvédő Egyesület a 2017. december 18. napján kelt levelében kérte tárgyi ügyben ügyféli jogállásának elismerését.

A Madocsa Sportegyesület és a Madocsai Sporthorgász Egyesület a 2018. február 13. napján kelt levelében kérte tárgyi ügyben ügyféli jogállásának elismerését, amelyet az elsőfokú hatóság elutasított.

A Madocsai Földtulajdonosok Vadásztársasága a 2018. február 14. napján kelt levelében kérte tárgyi ügyben ügyféli jogállásának elismerését.

A Madocsai Nyugdíjasklub Egyesület a 2018. február 20. napján kelt levelében kérte tárgyi ügyben ügyféli jogállásának elismerését, amelyet az elsőfokú hatóság elutasított.

A Madocsaiért Egyesület a 2018. május 9. napján kelt levelében kérte tárgyi ügyben ügyféli jogállásának elismerését.

A Kft. 2018. május 22. napján benyújtotta a hiánypótlási dokumentációt, amely megküldésre került Madocsa Község Önkormányzatának helyben szokásos módon történő hirdetményezés céljából.

Madocsa Község Polgármestere tájékoztatásában ismételten jelezte az elsőfokú hatóságnak, hogy a tervezett tevékenység nincs összhangban a településrendezési eszközökkel.

Az elsőfokú hatóság a Kft.-t tényállás tisztázásra hívta fel a TO-04G/80/00056-81/2018. ügyiratszámú végzésével.

Madocsa Község Önkormányzata 2018. június 10. napján népszavazást tartott a tervezett tevékenységgel összefüggésben, amelynek eredményeképpen látható volt, hogy Madocsa lakossága nagy arányban utasítja el a tervezett homok- és kavicsbánya nyitását, és kéri a területrendezési eszköz módosítását a bányászati tevékenység tiltása tekintetében. Ezt követően Madocsa Önkormányzat Képviselő-testülete a 90/2018. (VI.27.) számú határozatában döntött a Helyi Építési Szabályzatról szóló 7/2017. (VII.3.) határozatának módosításáról, amelyben a község teljes közigazgatási területére kiterjedő bányászati tilalmat kíván előírni.

A Kft. 2018. július 31. napján benyújtotta a hiánypótlási dokumentációt, amelynek vonatkozásában az elsőfokú hatóság közzétételét kérte Madocsa Község Önkormányzatától.

Tekintettel a kérelem tartalmának jelentős mértékű megváltoztatására, az elsőfokú hatóság ismételten megkereste a szakhatóságokat.

A Tolna Megyei Kormányhivatal Szekszárdi Járási Hivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Növény és Talajvédelmi Osztály megállapította, hogy a környezetvédelmi vizsgálat talajvédelmi szempontból megfelelő, a környezetvédelmi engedély kiadható.

A Tolna Megyei Kormányhivatal Paksi Járási Hivatal Földhivatali Osztály megállapította, hogy a dokumentáció földvédelmi szempontból nem kifogásolható, állásfoglalását kikötéssel adta meg.

A Tolna Megyei Kormányhivatal Szekszárdi Járási Hivatal Hatósági Főosztály Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály kikötésekkel járult hozzá a tervezett tevékenységhez.

A Tolna Megyei Kormányhivatal Paksi Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály a vizsgálat során megállapította, hogy a tervezett homok- és kavicsbánya kialakítása és működése során a vízi úton történő szállítás sokkal kisebb környezet egészségügyi kockázatot jelent az ott élők számára, de a legjobb technika és technológiai fegyelem alkalmazása mellett is számolni kell közegészségügyi kockázattal, amely a környezetében élők egészségkárosodását és életminőségbeli romlását okozhatja.

Az elsőfokú hatóság a TO-04G/80/00056-103/2018. ügyiratszámú levelével ismételt közlemény közzétételét kérte Madocsa Község Önkormányzatától, tekintettel a kérelem jelentős módosulására, aki a közleményt kifüggesztette és helyben szokásos módon közzétette.

Az elsőfokú hatóság a hatásterület módosulása okán a közleményt és a dokumentációt TO-04G/80/00056-107/2018. ügyiratszámú levelével Bölcske Közös Önkormányzati Hivatal Bölcskei Kirendeltség részére is megküldte helyben szokásos módon történő kifüggesztés céljából.

Az elsőfokú hatóság TO-04G/80/00056-105/2018. ügyiratszámú levelével értesítette Budapest Főváros Kormányhivatal Közlekedési Főosztály Kikötői Osztályát is a folyamatban lévő eljárásról, tekintettel a kitermelendő ásványanyag vízi úton történő szállítására és kikötő létesítésére.

A Tolna Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság a környezetvédelmi engedély megadásához az ipari baleseteknek és a természeti katasztrófáknak való kitettség szakkérdésével kapcsolatosan katasztrófavédelmi szempontból hozzájárult.

A Baranya Megyei Kormányhivatal Pécsi Járási Hivatal Agrárügyi Főosztály Erdészeti Osztály megállapította, hogy a „*Madocsa homok, kavics*” védnevű homok- és kavicsbánya a környező erdőkre káros hatást nem gyakorol, erdő igénybevételi eljárás nem szükséges.

Madocsa Község Polgármestere ismételt közmeghallgatás tartását kérte tekintettel a benyújtott hiánypótlási dokumentációra, amely jelentős tartalmi változáson ment keresztül, illetve a hatásterület nagymértékű növekedése, ezáltal az érintettek körének bővülése miatt.

Az elsőfokú hatóság a TO-04G/80/00056-124/2018. ügyiratszámú levelével tájékoztatta Madocsa Község Polgármesterét, hogy az ismételt közmeghallgatás nem indokolt.

Az elsőfokú hatóság közlemény kifüggesztését kérte Madocsa, illetve Bölcske községek jegyzőjétől, amelyben a végleges dokumentáció tartalmára vonatkozó észrevételi határnapot jelezte az érintett nyilvánosságának, az észrevételi határnapot 2018. szeptember 16. napjában határozta meg.

Madocsa Község Önkormányzat Jegyzője jelezte az elsőfokú hatóságnak, hogy a tervezett tevékenység nincs összhangban a településrendezési eszközökkel.

Tárgyi eljárásban számos észrevétel érkezett az elsőfokú hatósághoz, többek között Madocsa Önkormányzata és Bölcske Önkormányzata is észrevételt tett a végleges dokumentációra.

A Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság két alkalommal hiánypótlásra hívta fel a Kft-t, amelyet a Kft. 2018. október 9. és 2019. október 29. napján teljesített.

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság kezelői véleménye alapján a nyomvonalat előnyösebb lenne a bányatelek mellett, a védett terület határától lehető legtávolabb kijelölni.

A Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Főigazgatóság 35700/8550-16/2018. ált. szakhatósági állásfoglalásában a környezetvédelmi engedély kiadásához előírásokkal hozzájárult.

Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály

1016 Budapest, Mészáros utca 58/a.

Telefon: (06-1) 224-9100 Fax: (06-1) 224-9163

E-mail: orszagoszoldhatosag@nest.gov.hu Web: http://www.kormanyhivatal.hu/hu/pest

A Ket. 98. § (1) alapján az ügyfél az elsőfokú határozat ellen fellebbezhet.

A Ket. 99. § (1) bekezdés alapján a fellebbezést – ha törvény vagy kormányrendelet eltérően nem rendelkezik – a döntés közlésétől számított tizenöt napon belül lehet előterjeszteni.

Fellebbezők a Határozat ellen törvényes határidőn belül fellebbezést nyújtottak be.

A Ket. 102. § (5) bekezdése szerint az első fokú döntést hozó hatóság a fellebbezést a fellebbezési határidő leteltétől számított nyolc – szakhatóság közreműködése esetén tizenöt – napon belül terjeszti fel a fellebbezés elbírálására jogosult hatósághoz, kivéve, ha a hatóság a megtámadott döntést a fellebbezésben foglaltaknak megfelelően kijavítja, kiegészíti, módosítja, visszavonja vagy a fellebbezést érdemi vizsgálat nélkül elutasítja, valamint ha a fellebbezést a felterjesztést megelőzően visszavonták. A fellebbezést az első fokú döntést hozó hatóság az ügy összes iratával együtt terjeszti fel és a fellebbezésről kialakított álláspontjáról is nyilatkozik.

Az elsőfokú hatóság másodfokú elbírálás végett TO-04G/80/00056-16/2019. ügyiratszámú levelével terjesztette fel a Pest Megyei Kormányhivatal (a továbbiakban: **másodfokú hatóság**) felé a jogorvoslati kérelmet és az elsőfokú eljárás során keletkezett iratanyagot.

A Ket. 104. § (3) bekezdése szerint a másodfokú döntést hozó hatóság a sérelmezett döntést, valamint az azt megelőző eljárást megvizsgálja; ennek során nincs kötve a fellebbezésben foglaltakhoz.

A Ket. 105. § (2) bekezdésében foglaltak alapján, ha a másodfokú döntés meghozatalához nincs elég adat, vagy az elsőfokú döntés meghozatalát követően új tény merül fel, vagy egyébként a tényállás további tisztázása szükséges, a másodfokú döntést hozó hatóság a kiegészítő bizonyítási eljárás lefolytatását maga végzi el, és ennek alapján dönt.

A Ket. 50. § (1) bekezdés alapján a hatóság köteles a döntéshozatalhoz szükséges tényállást tisztázni. Ha ehhez nem elegendők a rendelkezésre álló adatok, bizonyítási eljárást folytat le.

(2) Törvény vagy kormányrendelet a tényállás tisztázása és az ügyfél jogának, jogos érdekének védelme és előmozdítása érdekében az eljárás és a hatósági ellenőrzés során együttműködési kötelezettséget írhat elő a feladat- és hatáskörükben érintett hatóságok részére. Az együttműködés formája lehet különösen a hatóságok közötti egyeztetés, valamint az ellenőrzési tevékenység összehangolása. A hatóság eljárási kötelezettségét nem érinti, ha a törvény vagy kormányrendelet alapján együttműködésre kötelezett másik hatóság e kötelezettségét elmulasztja, a hatóság azonban köteles a mulasztó hatóság felügyeleti szervét, ennek hiányában vezetőjét a mulasztásról tájékoztatni.

(3) A hatóság által hivatalosan ismert és a köztudomású tényeket nem kell bizonyítani.

(4) A hatósági eljárásban olyan bizonyíték használható fel, amely alkalmas a tényállás tisztázásának megkönnyítésére. Bizonyíték különösen: az ügyfél nyilatkozata, az irat, a tanúvallomás, a szemlérlő készült jegyzőkönyv, a szakértői vélemény, a hatósági ellenőrzésen készült jegyzőkönyv és a tárgyi bizonyíték.

(5) A hatóság szabadon választja meg az alkalmazandó bizonyítási eszközt. Törvény előírhatja, hogy a hatóság a határozatát kizárólag valamely bizonyítási eszközre alapozza, továbbá jogszabály meghatározott ügyekben kötelezővé teheti valamely bizonyítási eszköz alkalmazását, illetve előírhatja valamely szerv véleményének a kikérését.

(6) A hatóság a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékeli, és az ezen alapuló meggyőződése szerint állapítja meg a tényállást.

A rendelkezésre álló iratok alapján a másodfokú hatóság megállapította, hogy a megalapozott döntés meghozatala érdekében bizonyítási eljárás lefolytatásának van helye.

A másodfokú hatóság a 2019. január 29. napján kelt, PE/KTFO/601-4/2019. ügyiratszámú levelével szakhatósági állásfoglalást kért a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságától (a továbbiakban: **BM OKF**), aki a Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Főigazgatóság szakhatósági állásfoglalását a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta.

A másodfokú hatóság a 2019. január 29. napján kelt, PE/KTFO/601-5/2019. ügyiratszámú levelével szakkérdés vizsgálatát kérte a Pest Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági, Földhivatali, Növény- és Talajvédelmi, Erdészeti Főosztálytól, aki a Baranya Megyei Kormányhivatal Pécsi Járási Hivatal mint elsőfokú erdészeti hatóság BA-04/ERD/2707-3/2018. számon hozott szakkérdés vizsgálatában foglaltakat helybenhagyta.

A másodfokú hatóság a 2019. január 29. napján kelt, PE/KTFO/601-6/2019. ügyiratszámú levelével szakkérdés vizsgálatát kérte Budapest Főváros Kormányhivatala Népegészségügyi Főosztálytól (a továbbiakban: **BFKH**), aki az alábbiakat állapította meg:

„A Népegészségügyi Osztály állásfoglalásában szereplő kikötések szakmai szempontból megfelelőek, ugyanakkor a BFKH álláspontja szerint a 4. pontban szereplő kikötés teljesíthetősége erősen kétséges. A vízellátást biztosító kutak monitoring vizsgálatai jellemzően a kutak vízminőségére terjednek ki, azonban az nem egyértelmű, hogy a Népegészségügyi Osztály mit ért a megfelelő vízhozam folyamatos várható mennyiségi mutatóinak vizsgálata alatt, és azt hogyan lehet teljesíteni. A bányatelek tervezett alaplapja és fedőlapja között 26 méteres szintkülönbség van, így a kialakuló tó ún. talajvíz tó lesz. A Madocsa vízellátását biztosító kutak mélyfúrásúak, mélységük több mint 100 m, így a lakosság vízellátása a bányától független vízadóból van biztosítva. A dokumentáció megállapítja, hogy a kitermelést követően megjelenő vízfelszín (bányató) depressziót okoz a területen és a kutatási területtel megegyező 139 ha nagyságú tó esetében a párolgás számított nagysága éves szinten 279 043 m³, mely közel háromszorosa a település éves vízfogyasztásának. (A 2016-ban készített, Madocsa településfejlesztési koncepciója és településrendezési terve szerint a település éves vízfogyasztása 95 000 m³/év körül alakul.

A végleges, hiánypótlásokkal egységes szerkezetbe foglalt dokumentáció alapján megállapításra került, hogy a tervezett bánya létesítése és művelése megvalósítható úgy, hogy az a környező településeken élők életminőségét károsan ne befolyásolja. A BFKH álláspontja szerint azonban a homok, kavicsbánya létesítésének és működésének, illetve a haszonanyag kiszállításának folyamata nem választható szét, azok egymástól el nem választható folyamatok, így a tevékenységek szétválasztása esetén a tervezett tevékenységek környezeti, valamint környezet-egészségügyi hatásai teljeskörűen nem állapíthatók meg. Tekintettel arra, hogy a bánya létesítését alaposan átgondolt tervezési folyamat nem előzte meg (ezt igazolja, hogy a véglegesként benyújtott anyag már a dokumentáció harmadik változata, illetve a kitermelt haszonanyag kiszállítás nyomvonalának és a tervezett kikötő létesítésének, valamint üzemeltetésének környezeti hatásai jelenleg még nem ismertek), így nem zárható ki a tervezett bánya működéséhez kapcsolódó esetleges káros hatások.

Fontos megjegyezni azt is, hogy Magyarország Alaptörvényének P) cikk (1) bekezdése szerint „.....BFKH álláspontja szerint a dokumentáció nincs összhangban az Alaptörvény szellemiségével, fenti előírásaival.”

A másodfokú hatóság a 2019. január 29. napján kelt, PE/KTFO/601-7/2019. ügyiratszámú levelével szakkérdés vizsgálatát kérte a Miniszterelnökség Építészeti és Építésügyi Helyettes Államtitkárságtól, aki a beruházással kapcsolatban örökségvédelmi észrevételt nem tett, ellene kifogást nem emelt, tekintettel arra, hogy a tárgyi ingatlanok semmilyen örökségvédelmi (műemléki, régészeti) érintettséggel nem rendelkeznek.

A másodfokú hatóság a 2019. január 29. napján kelt, PE/KTFO/601-8/2019. ügyiratszámú levelével szakkérdés vizsgálatát kérte a Tolna Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Földhivatali Főosztálytól, aki a Tolna Megyei Kormányhivatal Paksi Járási Hivatal Földhivatali Osztálya által termőföldvédelmi szakkérdésben tett nyilatkozatával egyetértett, azt a másodfokú eljárás során fenntartotta, illetve a termőföld mennyiségi védelmének érvényre juttatása érdekében előírást tett. Megállapította továbbá, hogy a dokumentáció termőföld védelmi szempontból nem kifogásolható.

A Kft. a fellebbezésekre 2019. február 27. napján észrevételeket terjesztett elő.

A másodfokú hatóság a 2019. szeptember 10. napján kelt, PE/KTFO/601-16/2019. ügyiratszámú levelével az eljárás lefolytatásakor hatályos Ket. 42. §(1) bekezdése alapján bekérte a Tolna Megyei Kormányhivatal Paksi Járási Hivatal vezetőjének nyilatkozatát, akinek álláspontja szerint a személye kizárását nem kellett kérnie jelen eljárásban.

A másodfokú eljárás során a rendelkezésre álló dokumentációk, tények és adatok alapján anyagi jogi szempontból az alábbiak állapíthatók meg.

A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Khvr.) szerinti megállapítások:

A tárgyi beruházás célja a „Madocsa-homok, kavics” védnevű homok és kavicsbánya területén homok és kavics haszonanyag kitermelése 1.000.000 tonna/év mennyiségben. A bányatelek területe 138,9932 ha.

A Khvr. 1. számú melléklete „A környezeti hatásvizsgálatra kötelezett tevékenységek” 10. a) pontja szerint *egyéb bányászat (kivéve az önállóan létesített ásványfeldolgozó üzemet) 25 ha területnagyságtól külszíni bányászat esetében.*

A Khvr. 1. § (1) bekezdése alapján a *rendelet hatálya - a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel - az 1-3. számú mellékletben meghatározott tevékenységekre, létesítményekre, valamint azok jelentős módosításaira, változtatásaira (a továbbiakban együtt: tevékenység) terjed ki.*

A Khvr. 1. § (3) bekezdése a) pontja alapján a *tevékenység megkezdéséhez, ha az csak az 1. számú mellékletben szerepel, a környezeti hatásvizsgálati eljárás alapján környezetvédelmi engedély szükséges.*

Fentiek alapján a tárgyi ügyben a Kft. környezeti hatástanulmányt nyújtott be az elsőfokú hatósághoz és kérte a környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatását. A végleges, egységes szerkezetbe foglalt dokumentáció, amelyben a Kft. az eredeti kérelmét jelentősen módosította (a továbbiakban: **Dokumentáció**) 2018. július 31. napján került megküldésre az elsőfokú hatósághoz.

A Khvr. 1. § (6b) bekezdése szerint a *környezetvédelmi hatóság az előzetes vizsgálati, a környezeti hatásvizsgálati, az egységes környezethasználati, valamint az összevont eljárásban - a tevékenységnek a helyi környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos önkormányzati szabályozásával, valamint a településrendezési eszközökkel való összhangjának megállapítása érdekében - megkeresi a tevékenység telepítési helye szerinti település, a fővárosban a kerület (a továbbiakban együtt: település) jegyzőjét.*

Az elsőfokú hatóság a Khvr. 1. § (6b) bekezdésben foglaltak alapján belföldi jogsegélyt kért a telepítés helye szerinti település jegyzőjétől. Madocsa Község Önkormányzat Jegyzője MAD/1425-2/2018. számú levelében akként nyilatkozott, hogy a tervezett tevékenység sem a helyi környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos önkormányzati szabályozásával, sem a településrendezési eszközeivel nincs összhangban.

A Khvr. 10. § (4) bekezdés a) pont és az 5. § (2) bekezdés c) pont cb) alpontnak megfelelően fentiek miatt az elsőfokú hatóság előírta a Határozat 2.2.3. pontjában a településrendezési tervekkel való összhang megteremtését. A jogszabályoknak való megfelelés érdekében a településrendezési eszközökkel való összhang megteremtését kellett volna az elsőfokú hatóságnak előírnia. Mivel a döntés megsemmisítésre kerül, ennek megváltoztatására nem teszünk javaslatot. A helyi környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos önkormányzati szabályozás kapcsán a természetvédelmi szakvélemény tartalmaz érdemi megállapításokat.

A Khvr. 2. § (2) bekezdés d) pontja alapján a *környezeti hatásvizsgálati eljárás szempontjából kapcsolódó létesítmény: a tevékenységet elősegítő, kiegészítő, kiszolgáló építmény a telepítés helyén.*

e) *összetartozó tevékenység: a 3. számú melléklet szerinti és az 1. vagy 3. számú mellékletbe tartozó tevékenységgel azonos, a környezethasználó által e tevékenységekkel azonos vagy szomszédos ingatlanon, közös beruházási céllal megkezdeni tervezett olyan tevékenység, amely a 3. számú melléklet szerinti tevékenységnek minősül, vagy olyan tevékenység, amely a 3. számú mellékletben meghatározott küszöbérték alá esik, azonban megkezdése esetén az 1. vagy 3. számú mellékletbe tartozó tevékenységgel együtt a 3. számú mellékletben meghatározott küszöbérték teljesül;*

A Khvr. 10. § (6a) bekezdése alapján *olyan tevékenység esetén, amelynek megvalósításához nyomvonalas létesítmény telepítése szükséges, a hatásvizsgálatnak ki kell terjednie a nyomvonalas létesítmény, a kapcsolódó létesítmények, az összetartozó tevékenységek, valamint a nyomvonalas létesítmény által érintett egyéb létesítmények (különösen keresztező utak, közművek) hatásainak a vizsgálatára is.*

A benyújtott Dokumentáció szerint:

„A létesítési fázis része az uszály kikötőhöz tartozó úszóműves rakodó és a szállítószalag rendszer megépítése.

A kitermelésre kerülő kavics bányatelken belüli szállítása kezdetben teljes egészében tehergépjárművekkel történik. A termelés előrehaladtával, a kotróhajó üzembe helyezése után a termelvény partra történő szállítása szállítószalaggal a termék depóig szintén villamos hajtású szállítószalaggal történik, majd a bányatelek DK-i oldalán kialakított depó tértől, a bányatelektől délre kialakított kikötőig szintén villamos hajtású szállítószalaggal történik a szállítás."

A benyújtott Dokumentáció szerint a telephely villamos energia ellátása a következőképp lesz megoldva:

"A tervezett bányatelektől D-re húzódó a Duna parti hajóállomásra vezető közút nyomvonalán haladó villamos légvezetékre kapcsolódva a bányabeli villamos energia hálózat kiépítése lehetséges."

A tervezett villamos hálózat, mely a beruházás működéséhez elengedhetetlen, nyomvonalas létesítmény. Az elektromos szállítószalag rendszer szintén nyomvonalas létesítmény. A Khvr. 10. § (6a) bekezdése alapján a hatásvizsgálatnak ki kellett volna terjednie a kapcsolódó létesítmények, az összetartozó tevékenységek, valamint a nyomvonalas létesítmény által érintett egyéb létesítmények hatásainak a vizsgálatára is.

A benyújtott Dokumentáció kizárólag vízi szállítással számol, közúti kiszállítással nem.

A Khvr. 3. melléklete „A környezetvédelmi hatóság előzetes vizsgálatban hozott döntésétől függően környezeti hatásvizsgálatra kötelezett tevékenységek” 93. a) pontja alapján kikötő (amennyiben nem tartozik az 1. számú mellékletbe) a kompmólo és a kikötésre szolgáló ponton kivételével 400 t vagy annál nagyobb hordképességű hajók számára.

A Határozatban az elsőfokú hatóság kifejtette, hogy a tervezett kikötőre és szállítószalag rendszerre vonatkozóan azért nem tesz megállapításokat, mivel a Kft. 2018. október 29. napján kelt nyilatkozata szerint a tervezett kikötőt (1000 tonna hordképességű hajók fogadására alkalmas) külön környezetvédelmi eljárásban tervezi elbíráltatni és kikötő hiányában a tervezett szállítószalag rendszert sem lehet elbírálni, ezért a megállapításait kizárólag a bányászati tevékenységre vonatkozóan tette meg.

A Dokumentáció szerint:

"A tervezett kikötő a bányában kitermelt kavics elszállítását végző uszályok kikötése, kavicsal történő feltöltése érdekében kerül megépítésre. A bányából a kiszállítandó nyers, osztályozatlan kavics egy ~1600-1700 m hosszúságú szállítószalag segítségével kerül elszállításra a kikötőig."

Megállapítható volt, hogy a szállítószalag rendszerre a bánya nélkül nincs szükség, kiszállítási útvonalként pedig kizárólag a vízi útvonal került megjelölésre, közúti kiszállítás nem, ezért a szállítószalag egyértelműen a bányához kapcsolódó a Khvr. 10. § (6a) bekezdés szerinti nyomvonalas létesítmény, tehát a hatástanulmányok része kellett volna lennie annak teljes körű vizsgálata, valamint az elsőfokú hatóságnak is el kellett volna bírálnia.

Megállapítható volt, hogy a telephely villamos energia ellátása érdekében kialakítandó villamos hálózat is kapcsolódó nyomvonalas létesítmény, tehát a hatástanulmányok része kellett volna lennie annak teljes körű vizsgálata, valamint az elsőfokú hatóságnak is el kellett volna bírálnia.

A Khvr. 2. § (2) bekezdés e) pontja alapján a környezeti hatásvizsgálati eljárás szempontjából összetartozó tevékenység: a 3. számú melléklet szerinti és az 1. vagy 3. számú mellékletbe tartozó tevékenységgel azonos, a környezethasználó által e tevékenységekkel azonos vagy szomszédos ingatlanon, közös beruházási céllal megkezdeni tervezett olyan tevékenység, amely a 3. számú melléklet szerinti tevékenységek minősül, vagy olyan tevékenység, amely a 3. számú mellékletben meghatározott küszöbérték alá esik, azonban megkezdése esetén az 1. vagy 3. számú mellékletbe tartozó tevékenységgel együtt a 3. számú mellékletben meghatározott küszöbérték teljesül.

A tervezett kikötő nélkül a bányászati tevékenység a kitermelt ásványi nyersanyag kiszállítási útvonalának hiányában nem valósulhat meg. A bányatelket szállítószalag rendszer köti össze a tervezett kikötővel. A szállítószalag rendszer a bányához kapcsolódó létesítmény, így annak része.

Fentiek alapján a tervezett kikötő a bányászati tevékenységgel összetartozó tevékenységnek számít, ezért a Khvr. 10. § (6a) bekezdésben foglaltak alapján a hatástanulmányok része kellett volna lennie annak teljes körű vizsgálata, valamint az elsőfokú hatóságnak is el kellett volna bírálnia a Kft. 2018.

október 29. napján kelt nyilatkozatától függetlenül. A két beruházás hatása és kialakítása egymástól nem különíthető el.

Ennek alapján az elsőfokú hatóság Határozatának 2.2.1. és 2.2.2. pontjaiban tett előírások és azok indokolása jogszabálysértő. Mivel a döntés megsemmisítésre kerül, ezek törlésére nem teszünk javaslatot.

A Khvr. szerint a benyújtott, végleges Dokumentáció fentiekén túl az alábbi hiányosságokban is szenved:

A benyújtott hatástanulmány nem tartalmazza teljes körűen a Khvr. 6. melléklet szerinti tartalmi követelményeket az alábbiak szerint:

- A Khvr. 6. melléklet 4. a) pont ah) alpont szerinti értékelés és ütemezés elkészítését:

ah) a vizeket érő hatások következtében a vizek - a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló kormányrendelet szerinti vízgyűjtő-gazdálkodási tervben meghatározott - állapotában bekövetkező változás értékelése, valamint a tervben az érintett víztestekre és védett területekre meghatározott környezeti célkitűzés elérésének ütemezése.

- A Khvr. 6. melléklet 4. a) pont aj) alpont szerinti költség-haszon elemzéssel alátámasztott legjobb környezeti megoldás bemutatását:

aj) a vizekbe történő beavatkozással járó tevékenység esetén a költség-haszon elemzéssel alátámasztott, kiválasztott legjobb környezeti megoldás bemutatása.

- A Khvr. 6. melléklet 4. b) pont szerinti nyilatkozat arról, hogy a módosítással elért környezetállapot változás a lakosság egészségi állapotának kedvezőtlen megváltozását okozhatja-e:

b) ha a környezetállapot változása a lakosság egészségi állapotának kedvezőtlen megváltozását okozhatja, akkor a környezet-egészségügyi hatások ismertetésekor meg kell adni különösen

ba) a hatásterületen élő lakosság számát, korösszetételét, mortalitási és morbiditási adataik értékelését, a hatásokra érzékeny csoportjait,

bb) a lakosságot érő környezetterhelés becslését alapul véve az érintettek egészségi állapotára gyakorolt rövid és hosszú távú hatások ismertetését,

bc) amennyire számszerűsíthető, az egészségi kockázat mértékét,

bd) az egészségkárosodás elkerülésének, mérséklésének, az egészségi kockázat elfogadható mértékűre való csökkentésének lehetőségeit.

- A Khvr. 6. melléklet 4. c) pont szerint a környezet állapotának változása miatt várható közvetlen gazdasági és társadalmi következmények becslésének elkészítését:

c) a környezet állapotának változása miatt várható közvetlen gazdasági és társadalmi következmények becslése, amennyiben lehetséges, különösen:

ca) a bekövetkező károk és felmerülő költségek,

cb) a hatásterületek használatának és használhatóságának megváltozása, és az ennek következtében esetleg beálló életminőség és életmódbeli változások.

Mivel a döntés megsemmisítésre kerül, a másodfokú eljárás során tényállás tisztázás nem került kiírásra a fentiek kapcsán.

A fellebbezésekre vonatkozóan az alábbiak állapíthatók meg:

Fellebbező2 fellebbezésének 1. pontjában hivatkozott arra, hogy a beruházás érinti Bölcske területét, amely a Határozatból nem tűnik ki. Megállapítottam, hogy a beruházás Bölcske közigazgatási területét nem érinti, kizárólag a hatásterület.

Fellebbező2 a fellebbezésének 2. a) pontjában kifejtette, hogy az érintett ingatlanok nem a Kft. telephelyének ingatlanjai, hanem önkormányzati és magánkézben lévő ingatlanok. A fellebbezés ezen kifogása Fellebbező1 fellebbezésének 2.5. pontjában és Fellebbező6 fellebbezésének 7. pontjában is szerepel. Megállapítottam, hogy a környezetvédelmi engedélyezési eljárásnak nem tárgya a tulajdoni viszonyok vizsgálata. A jelen eljárás a bányatelek fektetési eljárást megelőzi. A környezetvédelmi

engedély bányászati tevékenységre vonatkozik az előre lehatárolt majdani bányatelken belül. Ez nem jelenti azt, hogy a bányatelek telephely lenne. A telephelyek engedélyezésére a telepengedély, illetve a telep létesítésének bejelentése alapján gyakorolható egyes termelő és egyes szolgáltató tevékenységekről, valamint a telepengedélyezés rendjéről és a bejelentés szabályairól szóló 57/2013. (II. 27.) Korm. rendelet vonatkozik, amely az 1. § (2) bekezdése alapján nem terjed ki a környezetvédelmi engedély köteles tevékenységekre. Fentiek alapján a Határozatban tévesen került megjelölésre, hogy a bányatelek telephely lenne.

Fellebbező2 a fellebbezésének 2. b) pontjában kifejtette, hogy a településrendezési eszközökkel való összhang megteremtése az eljárásban adott belföldi jogsegély alapján Madocsa Önkormányzatának nem áll módjában. A fellebbezés ezen kifogása Madocsa Fellebbező1 fellebbezésének 2.6. pontjában és Fellebbező3 fellebbezésének II.4. pontjában is szerepel. Megállapítottam, hogy a településrendezési eszközökkel való összhang megteremtése a Kft. feladata. Amennyiben az összhangot nem tudja megteremteni a Kft. a településrendezési eszközökkel, a környezetvédelmi engedélyével nem élhet.

Fellebbező2 a fellebbezésének 2. f) pontjában kifejtette, hogy téves azon hatósági álláspont, hogy a bányászati tevékenység, a szállítószalag rendszer és a kikötő környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálata egymástól elkülöníthető lenne. A fellebbezés ezen kifogása Fellebbező1 fellebbezésének 2.10. pontjában, Fellebbező3 fellebbezésének I.3. pontjában, Fellebbező4 fellebbezésének II. pontjában; további indokok 1. pontjában és Fellebbező6 fellebbezésének 8. pontjában is szerepel. A fellebbezés ezen kifogásával a másodfokú hatóság egyetért, az a másodfokú döntésben kifejtésre kerül.

Fellebbező2 a fellebbezésének 2. h) pontjában hivatkozott arra, hogy újabb közmeghallgatást kellett volna tartani a kérelem jelentős megváltoztatása után, amelyre nem került sor, valamint nem biztosították az észrevételek benyújtására előírt határidőt sem. A fellebbezés ezen kifogása Fellebbező1 fellebbezésének 2.12. pontjában, Fellebbező3 fellebbezésének I.4. pontjában és Fellebbező6 fellebbezésének 9. pontjában is szerepel.

Fellebbező1 fellebbezésének 2.1. pontja szerint kimaradt a Kft. azon nyilatkozata a Határozatból, amely szerint ha a népszavazás elutasító eredménnyel zárul, eláll a bányanyitástól. Megállapítottam, hogy a Kft. lakosság felé tett nyilatkozatai nem képezik tárgyát az eljárásnak, így a Határozatban sem kerülnek rögzítésre.

Fellebbező1 fellebbezésének 2.2. pontja szerint a Határozat nem követhető, zavaros. Megállapítottam, hogy a Határozatban foglaltak követhetők, illetve a rendelkező és az indokolás rész a tartalmi követelményeknek megfelel.

Fellebbező1 fellebbezésének 2.3. pontja szerint a Határozatban indokolatlan ismétlések szerepelnek. Megállapítottam, hogy a megjelölt részek nem ismétlések. A 30-35. oldalon a szakhatósági állásfoglalás indokolása szerepel, a 66-70. oldalon pedig az észrevételek véleményezése.

Fellebbező1 fellebbezésének 2.13. és 2.20. pontjai szerint a kulturális örökség védelméért felelős szerv véleménye alapján csak csökkentett méretű bányatelekre lett volna kiadható az engedély. Megállapítottam, hogy esetlegesen bányászati tilalommal érintett terület megjelölésére az érintett bányászati hatóság hatáskörébe tartozó külön eljárásban kerülhet sor.

Fellebbező1 a fellebbezésének 2.14. pontjában hivatkozott arra, hogy nem érti mit jelent az, hogy az ásványvagyron helyben történő feldolgozása (osztályozása) nem tervezett. Fellebbező1 kifogására előadom, hogy fenti állítás azt jelenti, hogy haszonanyag osztályozása a területen nem lesz.

Fellebbező5 fellebbezésének 3. pontja szerint hiányzik a Dokumentációból a tevékenység miatt bekövetkező gazdasági károk vizsgálata. A fellebbezés ezen pontja megfeleltethető Fellebbező6 fellebbezésének 6. pont c) alpontjában foglaltaknak. Fellebbező6 a 6. pont d) alpontban közzévetve a társadalmi hatások elemzését is hiányolja. A kifogásra megállapítottam, hogy a Khvr. szerinti, a környezet állapotának változása miatt várható közvetlen gazdasági és társadalmi következmények becslése a Dokumentációból hiányzik, amely a másodfokú döntésben kifejtésre kerül.

Fellebbező6 fellebbezésének 2. és 3. pontjaiban kifogásolta, hogy a kikötő létesítést a bánya engedélyezésétől külön választotta az elsőfokú hatóság. A fellebbezés szerint a vízi úton történő szállítás szinte lehetetlen, tehát közúti kiszállítás lesz. Megállapítottam, hogy a kérelem kizárólag vízi úton történő kiszállítást jelölt meg. Közúti szállítás nem tervezett. A szállítószalag rendszer, a kikötő és

a kapcsolódó villamos hálózat vizsgálata is tárgyi eljárás része kell legyen, ahogyan a Khvr. szerinti szakvéleményben kifejtésre kerül.

A földtani közeg védelme

A bányatelek fedőlapja 94 mBf, alaplapja 68 mBf szinten lett meghatározva. A bányatelek területe 138,9932 ha. A homok és kavics kitermelését évi 1.000.000 tonna kapacitással tervezik.

A területen a tervezett jövesztés módja felszíni típusú külfejtés száraz, illetve víz alóli kotrással. A bányatelek területén a haszonanyag kitermelése és deponálása tervezett, feldolgozása viszont nem.

A termelés beindításához a munkagépek helyszínre szállítása szükséges, egyéb telepítési művelet a mobil wc és esetlegesen irodakonténer helyszínre szállítása.

A telephelyen üzemelő gépek és berendezések üzemanyag ellátására konténeres üzemanyag kút tervezett, amely a tartály tárolóképességének megfelelő nagyságú kármentővel kerül kiépítésre.

A művelés során alkalmazni kívánt gépek tárolását és tankolását a bányatelken belül megfelelő műszaki védelem mellett tervezik, karbantartását és javítását szakszervizben tervezik végezni.

A haszonanyag kitermelését végző munkagépek esetleges meghibásodása esetén szénhidrogén származékok juthatnak ki a felszínre. Ilyen esetben a szennyeződés felitátását, majd a szennyezett földtani közeg felszedését és veszélyes hulladékként való kezelését tervezik. A nem üzemszerűen keletkező veszélyes hulladékok rövid idejű, átmeneti tárolására zárható fedelű fémhordót tartanak készenlétben.

A bánya működése során normál üzemmenet és az alkalmazott gépek megfelelő karbantartása mellett a földtani közeg szennyezésével nem kell számolni.

A tevékenység hatásterülete földtani közeg védelme szempontjából megegyezik a bányatelek területével.

Az elsőfokú hatóságnak a földtani közeg védelme kapcsán tett indokolása a Dokumentáció szövegszerű megismétlése a terület földtani viszonyai kapcsán, amely teljes mértékben alkalmatlan a tervezett tevékenység hatásainak megítélésére.

A földtani közeg védelme szempontjából az elsőfokú hatóság részéről sem a szállítószalag rendszer, sem a kialakítandó kapcsolódó villamos hálózat, sem a kikötő nem került vizsgálatra, így ennek felülvizsgálatára sincs lehetőség.

Mivel a döntés megsemmisítésre kerül, a másodfokú eljárás során tényállás tisztázás nem került kiírásra a fentiek kapcsán.

A fellebbezések kapcsán az alábbiak állapíthatók meg:

Fellebbező1 fellebbezésének 2.19. pontja szerint a Határozatban az elsőfokú hatóság nem foglalkozott megfelelően a földtani közeg védelmével.

Fellebbező1 fellebbezésének 2.21. pontja szerint sok olyan anyag került bemásolásra a Határozatnak a földtani közeg védelmével kapcsolatos részébe, amely nem a földtani közeg védelmével foglalkozik.

Megállapítottam, hogy a Határozat a földtani közeg védelme szempontjából nem megalapozott, amely a másodfokú döntésben kifejtésre kerül, így a fellebbezés fenti kifogásai megalapozottak.

Éghajlatvédelem

A Határozatban a tárgyi tevékenység éghajlatvédelmi szempontból elemzésre nem került, így az ebből a szempontból felülvizsgálatra alkalmatlan.

A Khvr. 6. számú melléklete alapján a környezeti hatástanulmány kötelező tartalmi elemei a következők is:

3. A hatásfolyamatok és a hatásterületek leírása

d) Éghajlatvédelmi szempontok szerint

d) be kell mutatni, hogy a tervezett tevékenység hogyan hat a feltételezhető hatásterület éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képességére.

4. A várható környezeti hatások becslése és értékelése

a) a bekövetkező környezeti állapotváltozások jellemzése az érintett környezeti elemek és rendszerek szerint, különösen az alábbi tényezők figyelembevételével:

am) annak számításokkal alátámasztott bemutatása, hogy a tervezett tevékenység hogyan érinti az üvegházhatású gázok megkötését vagy növényzet általi elnyelését.

A bányászati tevékenység eredményeként egy közel ~139 hektárnyi területen egy talajvízzel összeköttetésben lévő bányató maradna vissza, amelynek párolgása és így talajvízelvonó hatása feltételezhetően negatív hatással lenne a hatásterület éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képességére. Megállapítható volt, hogy a környezeti hatástanulmányok része annak vizsgálata, hogy a tervezett tevékenység hogyan hat a feltételezhető hatásterület éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képességére, amely a rendelkezésre álló Dokumentációban nem történt meg.

A benyújtott Dokumentációban nincs számításokkal alátámasztottan bemutatva, hogy a tervezett tevékenység hogyan érinti az üvegházhatású gázok megkötését vagy növényzet általi elnyelését, amely a Khvr. 6. melléklet szerinti kötelező tartalmi elem, amely nélkül az elvégzett elemzés nem teljes körű.

Mivel a döntés megsemmisítésre került, a másodfokú eljárás során tényállás tisztázás nem került kiírásra a fentiek kapcsán.

Hulladékgazdálkodási szempontból

A Dokumentáció 9.5 Hulladékgazdálkodás című, illetve egyéb fejezetei is tartalmazzák a tevékenység létesítése, folytatása, valamint felhagyása során várhatóan keletkező hulladékok tervezett kezelésére vonatkozó információkat, azonban az egyes megállapítások tartalma között ellentmondás áll fenn.

A létesítés, illetve a távlati felhagyás során hulladékok keletkezésével nem számolnak. A tevékenység megkezdése előtt nagy mennyiségben letermelésre kerülő humusz-, illetve felső fedő talajréteg nem minősül hulladéknak, amennyiben igazoltan szennyeződésmentes, illetve a kitermelés helyszínén természetes állapotában használják fel. Egyéb esetekben ezen anyagok hulladékstátuszát a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Ht.) 2. § (4) bekezdésében foglaltakkal összhangban kell értelmezni. A bányászati tevékenység felhagyását követően a visszamaradó bányató jóléti tóként történő hasznosítása tervezett, annak feltöltésével nem számolnak.

Az üzemelés során a bányaterületen foglalkoztatott munkavállalók tevékenységéből kommunális hulladékok (20 03 01) keletkezése várható, amelyek átadása engedéllyel rendelkező gazdálkodó szervezet részére történik.

A Dokumentáció 9.2.8.5. pontja tartalmazza a kommunális hulladékok gyűjtésének ismertetését, miszerint a munkavégzés során keletkező csekély mennyiségű hulladék bélelt edényzetben történő gyűjtés után napi rendszerességgel elszállításra kerül.

Veszélyes hulladékok üzemszerű keletkezése a bányatelek területén nem várható. A munkagépek javítása, karbantartása a telephelyen kívül, szakszervizben tervezett. Az esetleges havária, vagy munkagépek váratlan meghibásodása során keletkező veszélyes hulladékok elkülönített gyűjtésére zárható hulladékgyűjtő edényzetet kell biztosítani.

A Dokumentáció 9.2.8.1. pontja alapján „Vízveszélyeztető kockázatos anyagok, hulladékok a tervezett bánya területén tárolásra nem kerülnek.”

A 9.2.8.2.2. pont alapján a havária esetén keletkező „olajjal szennyezett talajt és az olaj felszívató anyagot össze kell gyűjteni tartályban, hordóban, konténerben, stb. és az üzemi veszélyes hulladékgyűjtő helyre be kell szállítani.”

A 9.2.8.4. pontban foglaltak alapján „Az összegyűjtött szennyezett felitató anyagokat veszélyes hulladékként kezelik, a *gyékényesi telephelyre* szállítás után átvételre jogosult szervezeteknek adják át ártalmatlanításra.”

A 9.2.8.5. pont alapján „Az esetlegesen, nem üzemszerűen keletkező *veszélyes hulladékok rövid idejű, átmeneti tárolására zárható fedelű fémhordót* tartanak készenlétben.”

A Dokumentációban a 9.2.8.4. pontban hivatkozott „*gyékényesi telephely*” pontos elhelyezkedése nem szerepel, valamint nem állapítható meg kétséget kizáróan, hogy az esetlegesen keletkező veszélyes hulladékok gyűjtésére a bánya területén alakítanak-e ki üzemi-, illetve munkahelyi gyűjtőhelyet.

A Határozat további hulladékgazdálkodási előírásokat tartalmaz a tevékenység létesítése és üzemeltetése időszakára vonatkozóan, beleértve a hulladékok további kezelésével, valamint a nyilvántartási- és adatszolgáltatási kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos előírásokat, azonban hiányosságként állapítható meg, hogy a felhagyás időszakára vonatkozóan nem tesz előírásokat.

Több fellebbezésben is szerepel, hogy az elsőfokú hatóság nem vizsgálta a bányához *kapcsolódó* tevékenységeket. A Khvr. 6. számú melléklet 2. a) pontja alapján a hatásvizsgálatnak kötelezően ki kell terjednie a teljes tevékenység kapcsolódó létesítményeire és az összetartozó tevékenységekre, beleértve tárgyi esetben a kikötőt és a bányát a kikötővel összekötő szállítószalagot, valamint a villamos hálózatot is.

Tekintettel arra, hogy a szállítószalag és a kikötő hatásainak vizsgálatára az elsőfokú eljárás nem terjedt ki, így ezen építmények és létesítmények megvalósítása, üzemeltetése, illetve távlati felhagyása során keletkező hulladékok mennyisége, gyűjtésének, tervezett kezelésének helye és módja sem ismert.

Fellebbező3 fellebbezésének II.11. pontja alapján:

„A határozat 38. oldalán található táblázat nem tartalmazza a bányatelek DK-i oldalán található épület bontásából származó törmelékét, köztük a veszélyes hulladéknak minősülő azbeszttartalmú pala mennyiségét és kezelését.”

A Dokumentáció és annak mellékletei nem tartalmazzak a fellebbezésben hivatkozott épületre, illetve annak tervezett elbontására vonatkozó információkat.

A további fellebbezések kifejezetten hulladékgazdálkodással kapcsolatos kifogást, észrevételt nem tartalmaznak.

A Dokumentáció 9.5. „*Hulladékgazdálkodás*” című fejezetében, valamint a Határozatban is „*EWC kódokkal*” szerepel az egyes hulladékok megnevezése, ugyanakkor a hulladékjegyzékről szóló 72/2013. (VIII. 27.) VM rendelet 2. melléklete alapján az egyes hulladéktípusok megadása azonosító kód és megnevezés együttes alkalmazásával történik.

Fentieket összegezve hulladékgazdálkodási szempontból a hivatkozott fellebbezések részben alaposak, illetve a Dokumentáció a tervezett tevékenység egyes hulladékgazdálkodási vonatkozásainak ismertetése tekintetében nem egyértelmű, illetve nem teljes körű. A hiányosságok pótlására, illetve a Határozatban tett előírások javítására, kiegészítésére a döntés megsemmisítése miatt nem került sor.

Levegőtisztaság-védelem szempontjából

A Határozat ellen levegőtisztaság-védelmi szempontú észrevétellel élt fellebbezésében Fellebbező3 és Fellebbező4.

Fellebbező3 fellebbezésében észrevételezte, hogy a Dokumentáció a diffúz kiporzást nem veszi figyelembe az értékelés során. Fellebbezésében nem értett egyet a Határozat 4.16. pontjában tett előírással, nem tartotta megfelelőnek annak betartására vonatkozó feltételeket (szélsébség). Kifogásolta, hogy a locsoló jármű mint munkagép nem jelenik meg a kibocsátást okozó eszközparkban, illetve a feltüntetett járművek tényleges emissziója nagyobb értéket jelent a Dokumentációban feltüntetetté. Fellebbező3 kifogásolta, hogy a Határozatban előírt évente két

alkalommal történő immisszió mérésre vonatkozó körülményeket nem egyértelműsítette az elsőfokú hatóság.

Fellebbező4 fellebbezésében kifogásolta, hogy a porképződés hatása csak átlagos szélesség esetén került meghatározásra. Ezen álláspontját alátámasztja a Határozat előírásai között szereplő *erős, viharos szél esetén* szükséges tennivaló, így véleménye szerint az előírás félrevezető az engedélyezhetőség érdekében. Megkérdőjelezte továbbá a dízel üzemű munkagépek kibocsátásából származó hatásterület méretét.

A Dokumentáció részletesen bemutatja a tevékenységet és annak hatását a környezet levegőminőségi állapotára.

A kitermelt homokos kavicsot a bányatelken belül homlokrakodóval és tehergépjárművekkel mozgatják, majd a termelés előrehaladtával villamos meghajtású szállítószalagokkal szállítják a partra, ahol deponálják. A telephelyen belüli szállítást tehergépjárművekkel végzik. A kitermelt anyag feldolgozása, osztályozása nem a helyszínen történik. A kiszállítás vízi úton tervezett, a közúton történő szállítási alternatíva elvetésre került. A kikötő és a bányatelek között a kitermelt nyers, osztályozatlan anyagot szállítószalag segítségével tervezik szállítani, amelyet naponta 3 db uszály szállít tovább.

A legközelebbi lakott terület Madocsa településen a bányatelek szélétől számított 1100 méter távolságban, valamint a Duna túloldalán szintén kb. 1100 méter távolságban található Harta településen.

A Dokumentáció alapján a szárazföldön történő közlekedésből származó kibocsátás a terület levegőminőségét nem változtatja jelentős mértékben, a járművek mozgása a telephelyen belülről korlátozódik, a kibocsátott légszennyező anyag mennyisége a levegőminőségben kimutatható változást nem okoz.

A tevékenységhez kapcsolódóan azonosításra kerültek a területen lévő diffúz források (bányaterület száraz/nedves kitermelési fázis, kikötő létesítése), amelyekből származó NO_x légszennyező anyag kibocsátása terjedési modellezéssel került bemutatásra, így Fellebbező3 ezen kifogása nem megalapozott.

A becslések alapján a felületekről származó diffúz porkibocsátás ülepedni képes frakciója átlagos meteorológiai körülmények között a tevékenység helyének végzésétől számított 80-100 méterben belül kiülekszik. A kitermelt haszonanyag kiporzása elhanyagolható mértékű, tekintettel arra, hogy az vizes/földneves állapotban van.

A telephelyen belül alkalmazott munkagépek és szállító járművek kibocsátásából, azaz a bányatelek üzemeléséből; az uszály kikötő és a szállítószalag létesítéséből; a bánya száraz, illetve nedves kitermelési fázisa során; továbbá a kikötő működése során várható kibocsátások (emisszió) becslése megtörtént, ezen adatok alapján került meghatározásra az egyes fázisok hatásterülete a különböző légszennyező anyagokra vonatkoztatva. A kikötő létesítéséhez és üzemeléséhez kapcsolódó hatásokat az elsőfokú hatóság nem vizsgálta és értékelte, e tekintetben a Határozat hiányos.

Az elsőfokú hatóság a Határozatban megállapította, hogy a benyújtott Dokumentáció alapján a tevékenység levegőminőségre gyakorolt hatása nem jelentős, a levegővédelmi követelmények a bánya működése során várhatóan teljesülni fognak.

Az elsőfokú hatóság a levegőtisztaság-védelmi előírások között az átlagos meteorológiai körülményektől eltérő esetekre vonatkozóan megtette a levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: **Lev. rendelet**) szerinti előírásokat a jelentős porképződés elkerülése érdekében, így Fellebbező3 és Fellebbező4 ezen tényre vonatkozó észrevétele nem megalapozott.

A Határozat 4.1.11. pontjában előírt, a levegő minőségének évente két alkalommal történő vizsgálata a területen kialakuló immissziós állapot hosszú távú monitorozását segíti. A Lev. rendelet 23. § (6) bekezdése alapján a légszennyező forrás működési engedélyének feltételeként a kibocsátás és a rendelet szerinti határértéknek való megfelelés nyomon követése érdekében méréssel történő, rendszeres vizsgálatot írhat elő az elsőfokú hatóság. A mérőpontok kijelölésére, a mérési gyakoriságra, a mérés körülményeire vonatkozó követelményeket és a vonatkozó határértékeket a 4/2011. (I.14.) VM rendelete tartalmazza, amely jogszabályi hivatkozást a Határozat előírása nevesít.

Az előírás „a környezet állapota szempontjából legkedvezőtlenebb állapotban” történő mérést ír elő, így Fellebbező3 fellebbezésének ezen vonatkozása nem megalapozott.

A Kft.-nek a Lev. rendelet követelményei alapján az elérhető legjobb technikán alapuló műszaki intézkedések végrehajtásával kell a levegőterhelést megelőzni, illetve a legkisebb mértékűre csökkenteni. Az elérhető legjobb technika használata során alkalmazandó gépek, berendezések típusát a Kft. választja meg, az alkalmazott géppark nagysága és összetétele a környezethasználó egyéni döntésének eredménye, így Fellebbező3 és Fellebbező4 ezen kifogása nem megalapozott.

A rendelkezésemre álló iratanyagot vizsgálva megállapítottam, hogy a Dokumentációban a tevékenységhez kapcsolódó *szállítással történő szállítás* üzemi fázis hatásának bemutatása nem történt meg levegőtisztaság-védelmi szempontból (csak annak létesítési fázisa). A szállítás, azaz az üzemi fázis hatásának bemutatása nem elhanyagolható annak ellenére, hogy a kitermelt anyag földnedves állapotban van.

A hatások vizsgálata során a levegőbe történő kibocsátások számítása, becslése történt (a tevékenység levegőtisztaság-védelemmel érintett minden fázisra, a jellemző légszennyező anyagok esetében). Az emisszió adatok alapján a kialakuló koncentrációkat terjedésmódellezéssel határozták meg, amelyet térképen ábrázolva mutattak be, azonban a Dokumentáció nem tartalmaz egyes releváns információ tartalmú, számszerű értékeket, úgymint a kialakuló maximális koncentráció értékét [mg/m^3] és annak helyét [m], illetve a bányatelek határán kialakuló koncentráció értéket [mg/m^3]. Ezek bemutatása szükséges annak érdekében, hogy a tervezett tevékenység levegőtisztaság-védelmi hatásairól teljes körű képet kapjunk, így Fellebbező4 fellebbezése részben megalapozott.

Az elsőfokú hatóság a Határozatban a szállítással létesítésének és üzemeltetésének hatásait nem vizsgálta és értékelte.

A Határozat Környezetvédelmi előírások: Levegővédelmi előírások 4.1.8. pontja jogalap nélkül került előírásra, tekintettel arra, hogy a közúti mozgó járművek műszaki állapotának és azok kibocsátásának vizsgálata nem a területi környezetvédelmi hatóság hatáskörébe tartozik az alábbiak szerint:

A Lev. rendelet 28. § (1) bekezdése szerint *mozgó légszennyező forrás forgalomba helyezésére és üzemeltetésére a légi-, vasúti, vízi- és közúti közlekedésről szóló jogszabályok irányadók.*

A közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet (a továbbiakban: 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet) 15. § és 15/A. §-ai szerint:

15. § A gépjármű, a segédmotoros kerékpár, a mezőgazdasági vontató és a hatósági jelzés viselésére kötelezett lassú jármű hajtómotorja által kibocsátott kipufogógázának, szennyezőanyag-tartalma nem haladhatja meg az 5. számú mellékletben meghatározott határértékeket.

15/A. § Az utólag beépített részecske kibocsátást csökkentő rendszerrel felszerelt jármű hajtómotorja által kibocsátott kipufogógáz szennyezőanyag-tartalma nem haladhatja meg a 16. számú mellékletben meghatározott határértékeket.

A 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 16. § (1) bekezdése szerint *a gépjárműnek vagy a gépjármű hajtómotorjának a kipufogógáz szennyezőanyag-tartalmára vonatkozó jóváhagyási jellel kell rendelkeznie.*

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 24. § (1) és (2) bekezdése szerint:

24. § (1) Az üzemben tartó felelős azért, hogy a forgalomban tartott járműve a műszaki, közlekedésbiztonsági és környezetvédelmi követelményeknek megfeleljen, valamint a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló törvényben meghatározott biztosítási kötelezettségének eleget tegyen.

(2) A járművek megfelelőségét időszakos vizsgálaton a közlekedési hatóság ellenőrzi.

A közlekedési igazgatási feladatokkal összefüggő hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 382/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 4. § (4) bekezdése szerint *közúti gépjármű-közlekedési hatóságként a megyeszékhely szerinti járási (fővárosi kerületi) hivatal jár el.*

Megállapítottam, hogy az elsőfokú hatóság az eljárás során nem vizsgálta teljes körűen a tevékenység levegőtisztaság-védelmi szempontú hatásait. A Dokumentáció levegőtisztaság-

védelmi szempontból hiányos, azonban ennek pótlásáról nem intézkedtem a másodfokú eljárás során meghozott megsemmisítő döntés miatt. A Fellebbezések részben megalapozottak levegőtisztaság-védelmi szempontból.

Tájvédelmi és természetvédelmi szempontból

A tervezett bányatelek területe országos jelentőségű kiemelt természetvédelmi oltalom alatt nem áll, nem része az európai közösségi jelentőségű, Natura 2000 hálózatnak, valamint az Országos Ökológiai Hálózat részeként sem került kijelölésre. A tervezett bányatelektől nyugati irányban 500 méterre, keleti irányban 150-200 méter távolságra az európai közösségi jelentőségű, természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: **275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet**) 12. számú melléklete szerinti, Tolnai Duna nevű, HUDD20023 területkódú jóváhagyott kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület van. A Natura 2000 területen belül, a tervezett bányától 670 méter távolságra található a Madocsa külterület 025/11 hrsz. ingatlan, amelynek 5,6 hektáros része, a Madocsa 3 erdőrészlet a *Madocsa szlávón tölgyes* nevű, helyi jelentőségű természetvédelmi terület (törzskönyvi száma: 16/5/TT/75, védetté nyilvánítás ideje: 1975., Tolna Megyei Tanács VB. 21/1975. határozatával védetté nyilvánított, majd Madocsa Község Önkormányzatának 10/2007.(XI.5.) számú rendeletével védettségében megerősített). A szlávón tölgy a kocsányos tölgy egyik balkáni változata.

A Duna nagyvízi medre a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet 6. § (1) bekezdés szerint természeti területként kezelendő.

A Dokumentáció élővilágvédelmi munkarésze szerint a bányászati tevékenység mezőgazdasági területeket érint. „A tervezett tevékenység – tekintettel természetvédelmi szempontból kedvező elhelyezkedésére – védett állatfajok élőhelyeit nem veszélyezteti. A tervezett bányászat leglényegesebb táji és természetvédelmi hatása a területfoglalás. A felszíni kitermelés ipari méretűvé válásával a bányászat nyomán megjelenő bányatavak már tájképi és tájhasználati változásokat is indukálnak.”

Az igénybevételre tervezett terület, a környező táj arculata végérvényesen és visszafordíthatatlanul átalakul. A területen nagyobb összefüggő vízfelületű tó vagy tórendszer alakul ki. Ezek tájképi megítélése elsősorban az elvégzett tájrendezés szakszerűségén múlik, azaz hogy a partszegélyek rendezése ökológiai-tájépítészeti szempontok alapján történik-e. Célszerű lenne a rézsütetők fásítása, egy két sorban kialakított takarófásítással, akár már művelés közben is, mivel a fák beállása hosszabb idő, úgyhogy a művelési terület végső határáig elért termelés utáni fásítás már megkezdhető lenne gyorsan növő Salix, Populus fajokkal. Ezek szerepe természetesen nem a hajdani vegetáció visszaállítása, hanem a lehordás megakadályozása és a tájképi hatás és lehatárolás erősítése mindamellet természetesen kedvező hatással elsősorban a madárvilág részére.

A kérelem mellékleteként benyújtásra került a Dénes Andrea által (2017) készített Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció. A hatásbecslési dokumentáció a vízi szállítást kiszolgáló rendszer (szállítószalag+szervizút) Natura 2000 területen történő átvezetésének Natura 2000 területre gyakorolt hatásait vizsgálta. Első változatként a bányatelek menti Duna szakasz parti területei kerültek vizsgálatra, amelyet később északi és déli irányban több helyszínen vizsgálatára is kiterjesztettek (1-4. hullámtéri szakaszok). A hatásbecslési dokumentáció tartalmazza tervezett szállítószalag és szervizút várható területfoglalási adatait mint közvetlen hatásterület vizsgálatát, valamint a kivitelezés és üzemeltetés által gyakorolt közvetett hatások becslését. A szállítószalag pálya alatti terület elkerítését nem tervezik, annak földfelszín feletti magassága 2 méter lenne, ezért az ökológiai folyosón a vadak mozgása lehetséges lenne. A Natura 2000 terület határa az árvízvédelmi töltés.

A hatásbecslési dokumentáció szerint a kikötő létesítése külön környezetvédelmi engedélyezési eljárás keretében fog történni, ezért annak Natura 2000 területre gyakorolt hatásait külön fogják vizsgálni. A hatásbecslési dokumentáció készítésekor az alternatív kikötőváltozatok közül egyik sem került kiválasztásra.

Az elsőfokú hatóság TO-04G/80/00056-81/2018. ügyiratszámú végzésével tényállás tisztázásra szólította fel a Kft-t: „2.05 Új Natura 2000 hatásbecslési dokumentációt kell készíteni, melynek ki kell terjednie a megvalósításból származó közvetlen és közvetett hatásokra.” A korábban engedélyezésre benyújtott műszaki tartalom kiegészítésre került egy új, dunai kikötő létesítésének tervével is.

A tervezett kikötő helyszíne időközben kiválasztásra került, ezért a korábbi Natura hatásbecslési dokumentáció felhasználásával, annak kiegészítéseként lehetségessé vált a tervezett kikötő létesítési helyére is elkészíteni a pontosabb Natura hatásbecslési dokumentációt, már kiterjesztve a Duna medrére is a hatások felmérését.

Az újabb Natura 2000 hatásbecslési dokumentációt a Naturplan Mérnöki és Szolgáltató Vállalkozás (Faggyas Szabolcs, 2018. július) készítette. A Dénes Andrea által (2017) készített Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció adatait aktualizálták és a módosult műszaki tartalom szerint kiegészítették. A kikötő elemeinek megépítése tervezetten 6 hónapot, maximálisan 12 hónapot venne igénybe tekintettel arra, hogy az egyes fázisok megépítése függ a Duna vízállásától. Az egyes építési fázisok 1. Szállítószalagok telepítése, 1500m szállítószalag helyszíni telepítése: Árvízvédelmi töltés és kőgát közötti kapcsolat elkészítése 3. Kőgát építése. A megállapított közösségi jelentőségű élőhelytípusok: 91F0 Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*) 91E0 Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*).

A tervezett bánya teljes területe szántóföldi művelés alatt áll, szántóföldi termesztett növények és gyomfajok fordulnak elő a bányatelekkel körbehatárolt részen.

A hatásbecslési dokumentáció szerint a hatásterület természetvédelmi szempontból legértékesebb élőhelye a településtől keletre elhelyezkedő legelő, amely szintén részét képezi a HUDD20023 jelű Natura 2000 területnek. Az egykori madoccai repülőtér értékes löszgyep, amelynek legjelentősebb természeti értéke a rajta élő ürgeállomány (*Spermophilus citellus*), amely mára erősen megfogyatkozott, valamint a száraz löszgyepekre jellemző védett szennyes Infú (*Ajuga laxmannii*). A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság biotikai adatbázisában a területről nincs részletes élőhelyfelmérési adat.

A tervezett kikötőtől északra mintegy 2,5 km-re, a Duna hullámterének részeként található a Madoccai szlavón tölgyes helyi jelentőségű védett természeti terület, amelyben a tölgyekhez kötődő védett és Natura 2000 jelölő rovarok fordulnak elő, mint a szarvasbogár (*Lucanus cervus*) és a nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*). Az erdőben rétisas pár (*Haliaeetus albicilla*) fészkel.

A hatásbecslési dokumentáció szerint „A kitermelés okozta légszennyező hatások a tervezett bányatelken belül nem érintik a Natura 2000 területeket, csak a tervezett kikötő létesítéséből adódó hatásterületet. Zaj és rezgésvédelmi szempontból a tervezett bányatelken belüli bányászati tevékenység és a kikötőnél tervezett ki-be rakodási tevékenység közvetlenül érinti a Duna és a mellette húzódó parti sáv Natura 2000 területét. A hatásbecslési dokumentáció szerint a bányató kialakulásával járó párolgási veszteség közvetlenül érinti a Duna és a parti sávjának Natura 2000 területét, valamint a tervezett bányatelektől ÉNY-i irányban elhelyezkedő Natura 2000 területet (szikés gyep). A párolgási veszteség a bányató közvetlen közelében 18 cm, mely a bányató szélétől távolodva fokozatosan csökken. A kialakuló bányató okozta depresszió hatása várhatóan 1000-1500 m-es területet érint majd.”

A fajok többsége a Dunához és hullámteréhez, a hullámtéri erdőkhöz köthető, így a várható hatások elsősorban azoknál a fajoknál jelentkezhetnek, amelyek a tervezett kikötő helyszínén akár potenciálisan is előfordulhatnak.

A Dokumentáció tájvédelmi munkarésze áttekintést ad Madocsa település és a tervezett bánya területének táj történeti vonatkozásairól, tájhasználati, változásairól és jelenlegi területhasználati vonásairól. Madocsa történelmi tájszerkezete szempontjából meghatározó volt a Duna folyam és annak szabályozás előtti mederrendszere, amely több átfolyó mellékággal rendelkezett. A mellékágak az évszázadok során feltöltődtek, de morfológiai és talajszerkezeti lenyomatuk a mai időkig megfigyelhető. A település szempontjából meghatározó volt az, hogy révátkelőhely volt, gazdaságában jelentős szerepet játszott a halászat. A tervezett bánya környezetében középkori faluhely régészeti lelőhely található, valamint korábban egy szintén középkori, kis méretű földvár (motte, földhalomvár) is volt, amelyet idő közben elszántottak. A tervezett bánya területén egészen az 1960-as évekig kisparcellás földművelés folyt. Az 1800-as évek második feléből származó kataszteri térképen a tervezett bánya területe többségében kisparcellás szántó (Felső-nyilas), a Duna-parti részeken gyümölcsös (Porongi gyümölcsös kertek), a falu beépített belterülete mellett kiterjedt községi legelőterület volt. A faluban a korábbi Duna medrek maradványai nyomán észak-dél irányú legelők voltak (Szék-ágya). A második világháború végétől a falu melletti legelőn katonai repülőtér volt, (jelenleg sárkányrepülőket használnak), az 1960-as évektől nagytáblás mezőgazdasági művelés váltotta

fel a korábbi szalagparcellákat. A Madocsa előtti Duna mederben több kisebb sziget képződött, amelyek átfolyó ágai a mederrendezések, hajózási célú terelőművek miatt az utóbbi évtizedekben egyre inkább feltöltődnek. A korábbi parti részek és a szigetek felszíne a tervezett bánya előtti partszakaszon egyre szélesedő ártéri ligeterdőt alkot. Madocsa település beépített területétől északi irányban lévő, korábbi nagyobb halastó egy részén ma kisebb horgászvíz található (Ficánka Székespart Horgásztó).

A Dokumentáció készítői elvégezték a jelenlegi táji adottságok vizsgálatát. A mai táj jellegét a mezőgazdasági művelés dominanciája határozza meg. A mocsaras területek lecsapolásával korábban jelentősen növelték a szántó területeket, az erdősültség aránya évszázadokkal ezelőtt csupán az ártéri részekben volt sokkal magasabb. A település közigazgatási területének közel 75%-a mezőgazdasági művelés alatt áll. A tervezett bánya környezetében nagyobb gyümölcsös táblák is találhatóak. A falu beépített belterülete mellett lévő kiterjedt gyepterülettől a település lakóépületeit a beállott erdősáv választja el.

A tervezési terület síkvidéki felszínű, elsősorban mezőgazdasági használatú, másodlagos természetességű, de karakteresen homogén tájon fekszik. Elsődleges rendeltetése szerint mezőgazdasági természetű táj típusba sorolható. A tervezett tevékenység nyomán a vizsgálat készítői szerint „A településkarakter (településkép, településszerkezet) jelentős megváltozásával nem kell számolni, a bánya művelése a települési környezetben, a vizsgált létesítmény táji, vizuális és ökológiai hatásait értékelve azok csekély mértékűek.”

A külszíni bányászat után visszamaradó bányatavak döntő többsége valamilyen emberi utóhasznosítás alatt áll: kedvelt horgászvíz, engedélyezett módon, vagy spontán hasznosított rekreációs terület. A fiatalabb tavakban megindul, idősebbek esetében akár jelentősen előre is halad a vízi életközösségek kialakulása. A tó(rendszer) tájképpileg változatosabb, mint a síkságon uralkodó szántó. A bányászati tevékenység nyomán kialakuló bányató tervezett hasznosítása jóléti tó, horgásztó lenne. A partvonalat ívelt, tájba illő partvonal vezetéssel tervezik kialakítani, a bányatelken belül félszigeteket, szigeteket terveznek a kitermelés során hátrahagyni.

A Határozat indokolása szerint a bányatelek közvetlenül nem, azonban a szállítószalag érinti a Tolnai Duna nevű, HUDD20023 területkódú jóváhagyott kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területet. Az indokolás szerint „Problémaként merült fel, hogy a kialakuló bányató, a nyílt víztükör párolgásával, különösen a száraz nyári időszakokban talajvízszint csökkenést okoz, amelynek a Natura 2000 területre gyakorolt hatását meg kell vizsgálni. Amennyiben a zajvédelmi fejezet szerint a keletkező zaj hatásterülete eléri a Natura 2000 területet, annak élővilágra gyakorolt hatását is meg kell vizsgálni.” Ezért az elsőfokú hatóság hiánypótlásra szólította fel a Kft.-t.

Az elsőfokú eljárás során megkeresésre került a természetvédelmi kezelő, Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság (a továbbiakban: **Igazgatóság**). Az Igazgatóság szerint a területen védett faj előfordulásáról nincs tudomásuk. Az Igazgatóság szerint a bányászat nyomán kialakuló mintegy 140 hektáros vízfelület a Natura 2000 területre hatással lehet, ezért javasolja az Igazgatóság megvizsgáltatni, hogy milyen talajvízszint változás várható és az milyen hatást gyakorolhat az élőhelyekre.

A Határozat 4.4. pont kilenc tájvédelmi, természetvédelmi előírást tett. A tervezett bányatelek körül 30 méter széles védőfásítás telepítése, a bányagödör természetszerű partvonal alakítása, valamint a bányatelek környezetében lévő szlavón tölgyes védelme érdekében előírt, talajvízszint monitoring került előírásra. A véderdősáv telepítésére a Duna-menti síkságon előforduló őshonos fa- és cserjefajok telepítését írta elő a Határozat.

A fellebbezésekre vonatkozóan az alábbiak állapíthatók meg:

Fellebbező⁴ fellebbezésében kifogásolta, hogy a kavicsbányászat nyomán kialakuló vízfelület talajvízszintre és ezáltal a meglévő, több évtized alatt kialakult növényborításra gyakorolt hatása nem került megfelelően vizsgálatra, különösen fontos lenne ez a Madocsa beépített területétől keletre lévő gyepterület esetében. Kifogásolta, hogy az Igazgatóság állásfoglalásában nem tért ki a helyi jelentőségű természetvédelmi oltalom alatt álló területre.

Fellebbező⁶ szintén kifogásolta a várható talajvízszint csökkenés mértékére vonatkozó nem egyértelmű meghatározásokat és annak élővilágra gyakorolt hatásának bizonytalanságait. Fellebbező⁶ szerint a tervezett tevékenység kedvezőtlenül fogja befolyásolni a turisztikai, rekreációs tevékenységek lehetőségét is.

Fellebbező3 szerint a Dokumentációban és a Határozatban megjelöltekénél több védett növény- és állatfaj egyede él, illetve táplálkozik a hatásterületen. Fellebbező3 többszöri terepbejárást végzett, amelyen eddig nem regisztrált, számos védett növény és állatfaj előfordulását azonosította. Kifogásolta, hogy ezek nem kerültek figyelembevételre. A számos védett faj életlehetőségeit a tervezett bányászat korlátozni fogja, a talajvízszint csökkenés veszélyezteti a védett fajok és védett, Natura 2000 területek állományait. A tervezett bányászat ellentétes lenne a helyi jelentőségű természetvédelmi terület és a Natura 2000 terület fenntartási tervében foglalt célkitűzésekkel. A Határozatban előírt védőfásítások csak évtizedekkel később fejthetik ki védelmi funkciójukat. A kialakuló bányató és kapcsolódó létesítménye, a szállítószalag elvágná a szárazföldi területeket a Dunától, áthatolhatatlan akadályt képezve az állatvilág számára, ami nem felel meg a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) vonatkozó előírásainak. Kifogásolta, hogy a szállítószalag létesítésének és üzemeltetésének hatása nem került megfelelően vizsgálatra, illetve ezt a kapcsolódó létesítményt nem tették a hatásvizsgálat részévé. A tervezett tevékenység nem felel meg az Alaptörvényben és Tvt.-ben foglalt általános elvárásoknak. A természetben okozott károk jövátéhetetlenek és visszafordíthatatlanok lesznek, amennyiben a tevékenység engedélyezésre kerül. Fellebbező3 tájképi hatásokkal kapcsolatban is aggályokat fogalmaz meg. Kifogásolta, hogy a tervezett védőfásítás csak évtizedek múlva töltheti be a funkcióját, miután a telepítésre kerülő fák megfelelő fejlettséget érnek majd el. Fellebbező3 szerint még egy kisebb bányató is megváltoztatja a táj karakterét. Kifogásolta, hogy a bányászat után visszamaradó tó tervezett hasznosítása nem megfelelő, mert ezen a helyen horgásztó kialakítása értelmetlen. Hivatkozott arra, hogy a tervezési terület az Országos Területrendezési Terv és Tolna Megye Területrendezési Terve szerint tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezetként került kijelölésre. Fellebbező3 szerint az elsőfokú hatóság nem vette figyelembe, hogy a tervezett bányászat és különösen a töltés védősávjába tervezett 2 km hosszú szállítószalag 42 éven keresztül fogja rombolni a tájképet és ezzel nem felel meg a Tvt. 7. § (1) és (2) bekezdés a) és d) pontja szerinti előírásoknak. A fellebbezéshez mellékeltek a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Madocsa külterületén, a Duna - jobbparti erdőterületén végzett terepi felmérés eredményeit bemutató, fényképfelvételekkel illusztrált dokumentációt.

Fellebbező5 szerint a talajvízszint süllyedés mértéke nem került megfelelően megállapításra, véleménye szerint a talajvízszint süllyedés a legnagyobb természeti kockázata a bányának. A bányából való kiszállítás hatásainak vizsgálatával egyáltalán nem foglalkozik a hatástanulmány.

Fellebbező1 szerint a Határozat figyelmen kívül hagyta, hogy a tervezett tevékenység területe közvetlenül határos a Tolnai Duna Natura 2000 területtel, amely az árvízvédelmi töltéssel és annak védősávjával együtt tájképvédelmi szempontból kiemelt terület övezete. Kifogásolta a talajvízszint süllyedés álláspontja szerint nem megfelelő számítását.

Fellebbező1 szerint nem megfelelő, hogy az elsőfokú hatóság külön eljárásban bírálja el a szállítószalagot és a kikötőt. Kifogásolta, hogy az előírások alapján telepítésre kerülő védőnövényzet csak hosszú évek után fejti ki a hatását.

A Tvt. szerint:

7. § (1) A történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megővését.

(2) A táj jellege, a természeti értékek, az egyedi tájértékek és esztétikai adottságok megővése érdekében:

a) gondoskodni kell az épületek, építmények, nyomvonalas létesítmények, berendezések külterületi elhelyezése során azoknak a természeti értékek, a mesterséges környezet funkcionális és esztétikai összehangolásával történő tájba illesztéséről;

c) a település-, a területrendezés és fejlesztés, különösen a területfelhasználás, a telekalakítás, az építés, a használat során kiemelt figyelmet kell fordítani a természeti értékek és rendszerek, a tájképi adottságok és az egyedi tájértékek megőzésére;

f) a táj jellegének megfelelően rendezni kell a felszíni tájsebeket;

8. § (1) A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani.

20. § (1) A bányászati tevékenységet a természeti területek lehető legkisebb mértékű igénybevételével kell folytatni. A felhagyott bányaterületen a felszíni tájsebeket folyamatosan meg kell szüntetni, és – ha lehetséges – természetyszerű állapotot kell kialakítani.

18. § (3) Természeti területen – a jogszerűen beépített területek, valamint vízjogi engedéllyel rendelkező építmények kivételével – tilos a természetes és természetközeli állapotú vízfolyások, vizes

élőhelyek partvonalától számított 50 méteren, tavak partjától számított 100 méteren belül, valamint a vízfolyások hullámterében új építmények elhelyezése.

30. § (1) Védett természeti területet – szükség esetén – védőövezettel kell ellátni. A védőövezet kiterjedéséről – a 24. § (3) bekezdésének b) pontja figyelembevételével – a védelemről kimondó jogszabályban kell rendelkezni.

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet szerint:

4. § (1) A Natura 2000 területek lehatárolásának és fenntartásának célja az azokon található, az 1–3. számú mellékletben meghatározott fajok és a 4. számú mellékletben meghatározott élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

(2) Az (1) bekezdés szerinti célokat

a) az ország társadalmi-gazdasági fejlődését biztosító – törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott – célokkal összehangoltan, illetve

b) a kulturális igények és sajátosságok, valamint a helyi és térségi jellegzetességek figyelembevételével kell megvalósítani.

10. § (1) Olyan terv vagy beruházás elfogadása, illetőleg engedélyezése előtt, amely nem szolgálja közvetlenül valamely Natura 2000 terület természetvédelmi kezelését vagy ahhoz nem feltétlenül szükséges, azonban valamely Natura 2000 területre akár önmagában, akár más tervvel vagy beruházással együtt hatással lehet, a terv kidolgozójának, illetőleg a beruházást engedélyező hatóságnak – a tervvel, illetve beruházással érintett terület kiterjedésére, az érintett területnek a Natura 2000 területhez viszonyított elhelyezkedésére, valamint a Natura 2000 területen előforduló élővilágra vonatkozó adatokra figyelemmel – vizsgálni kell a terv, illetve beruházás által várhatóan a Natura 2000 terület jelölésének alapjául szolgáló, az 1–4. számú mellékletben meghatározott fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére gyakorolt hatásokat.

(2) Amennyiben az (1) bekezdés szerinti vizsgálat alapján a tervnek, illetve beruházásnak jelentős hatása lehet, hatásbecslést kell végezni.

(3) A terv kidolgozója, illetve a beruházó a 14. számú mellékletnek megfelelően hatásbecslési dokumentációt készít, amely alapján a hatásbecslést a természetvédelmi hatóság végzi. A hatásbecslési dokumentációt a környezetvédelmi, természetvédelmi és tájvédelmi szakértői tevékenységről szóló jogszabály alapján a természetvédelem szakterület megfelelő részterületén szakértői jogosultsággal rendelkező szakértő is elkészítheti.

(4) A hatásbecslés során – a 15. számú melléklet szerinti szempontokra figyelemmel – vizsgálni kell a tervnek vagy beruházásnak, illetve az azok megvalósítására vonatkozó egyéb ésszerű megoldásoknak a Natura 2000 terület jelölésének alapjául szolgáló, az 1–4. számú mellékletben meghatározott fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére gyakorolt várható hatását.

(5) A hatásbecslést – az e §, valamint a 10/A. § rendelkezéseinek figyelembevételével –

b) a környezeti hatásvizsgálati, illetve az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásban kell lefolytatni, ha a beruházás a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló jogszabály hatálya alá tartozik; vagy

(7) A terv akkor fogadható el, illetve a beruházás akkor engedélyezhető, ha a hatásbecslés alapján megállapítható, hogy az a Natura 2000 terület kijelölésének alapjául szolgáló, az 1–4. számú mellékletben meghatározott fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére, illetve a Natura 2000 területre kedvezőtlen hatással nem jár, továbbá – a 4. § (1) bekezdésre figyelemmel – nem ellentétes a jelölés céljaival.

A másodfokú eljárás során megállapítottam, hogy a benyújtott környezeti hatástanulmány élővilágvédelmi munkarésze és az annak mellékletét képező Natura 2000 hatásbecslési dokumentációk hiányosak.

A tervezett bánya területére nem készült élőhelytérkép, ezért annak növényborítására, az előforduló fajokra vonatkozó megállapítást a Dokumentáció nem támasztja alá. A Natura 2000 hatásbecslési dokumentációk nem megfelelő részletességűek, azokból a Natura 2000 terület növény és állatvilágának fajösszetétele egyértelműen nem állapítható meg. Nem egyértelmű a település melletti ürgepopuláció helyzete sem. A Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció a várható felszín alatti vízállapot változásra tartalmaz más szakterület vizsgálati körébe tartozó adatokat (azok forrásának megjelölése nélkül) azonban a Dokumentáció élővilágvédelmi munkarészből és a Natura 2000 hatásbecslési dokumentációból nem lehet megállapítani, hogy az érintett fajok, élőhelytípusok mennyiben érzékenyek a talajvízszint változásra és más környezeti hatásokra (mint a zaj, levegőtisztaság). Nem került vizsgálatra, hogy a Natura 2000 terület egyes talajtípusaihoz kötődő növénytársulások milyen élőhelyi állapotúak, a talajvízszint változás azok fajösszetételében milyen

változási folyamatokat indíthat el, a talajvízszint ingadozásra legérzékenyebb szikesedő talajok hol találhatóak. Nem ismerteti a hatásbecslési dokumentáció, hogy az erdőszült területeket, mint például a szlavón tölgyest, milyen korú faegyedek alkotják, ennek függvényében azok gyökérszínájának vízellátását mennyiben befolyásolhatja a lehetséges talajvízszint változás. A Dokumentáció ugyan megjelöli a kitermelés folyamatában és befejezésekor tervezett tájrendezési elképzeléseket, azonban ezt semmilyen előzetes terv vagy mintaterv nem mutatja be. A tervezett elektromos vezeték várható hatásainak vizsgálatát az élővilágvédelmi vizsgálatok nem tartalmazzák.

A Határozat élővilágvédelmi megállapításai – a Dokumentáció fenti hiányosságai miatt – nem megalapozottak. Az élőlények, élőhelyek a környezeti hatásokkal szemben (zaj, levegő, talaj- és vízállapot) eltérő érzékenységek, ezért azok érzékenységének megállapítása nélkül nem lehet a zavaró hatásokat értékelni (pl.: a növények esetében jelenlegi ismereteink szerint nem releváns a zajhatás). A felszín alatti vizekre vonatkozó megfelelő részletességű vizsgálatok szükségesek ahhoz, hogy annak várható változása prognosztizálható legyen, különös tekintettel a tárgyi terület esetére, ahol a Duna vízszintje meghatározó a parti területek vonatkozásában. Ellentmondó, hogy a Határozat feltételezi a talajvízszint ingadozás Natura 2000 terület honos növényállományára gyakorolt negatív hatást, ugyanakkor a bánya közvetlen környezetében, ahol a talajvízszint ingadozás jelentősebb lehet, hasonló fajösszetételű véderdő telepítést ír elő.

A fellebbezések kifogásainak többsége a talajvízszint változás élővilágra gyakorolt, feltételezett kedvezőtlen hatásait kifogásolta. A talajvízszint várható változásnak megállapítása nem természetvédelmi szakkérdés. A várható talajvízszint változás adatai alapján lehet az azonosított talajállapotú és fajösszetételű növényborításra gyakorolt várható hatásokat megállapítani. Azon kifogásra, hogy a bánya körül tervezett véderdősáv csak több év után fejti ki az elvárt hatását előadom, hogy a megfelelő fajösszetételű, gyors növekedésű fajok alkalmazásával, a funkcionális szempontokat előtérbe helyező tervezéssel rövid idő alatt (néhány év) megfelelő teljesítményű védőzöldsáv létesíthető.

Tájvédelmi szempontból megállapítható volt, hogy a tájrészlet tájtörténeti jellemzői alapján a Duna főmedre melletti, település környéki vízfelületek nem idegenek a tájrészletben. A tervezett bánya megvalósításának, tájba illesztésének egyik legfontosabb kérdése annak alaprajzi és partkeresztmetszeti kialakítása, az arányos funkciókkal tervezett utóhasznosítás feltételeinek megteremtése, kiemelve a természetszerű részek kialakulásához szükséges feltételek megteremtését. A természetszerű partvonal kialakítása mérsékelheti a bányatavak természetes tavaktól eltérő, élővilágvédelmi szempontból rendkívül kedvezőtlen nagy vízmélységének hátrányait. A szállítási vonatkozásban legfontosabb szempont, hogy kikötőépítés a legkisebb szélességű parti sáv felhasználásával, a növényborítás legkisebb mértékű károsításával történjen.

A Határozat természetvédelmi indokolási része szerint, mivel a Kft. a tervezett kikötőt külön környezetvédelmi engedélyezési eljárásban kívánja elbíráltatni, a kikötő hiányában az elsőfokú hatóság a szállítószalag várható környezeti hatásait sem értékelte. A Határozat megállapításai kizárólag a tervezett bányatelek területén folytatott tevékenységre vonatkoznak.

A tervezett bányászat várható hatásainak mérlegeléséhez, engedélyezhetősége esetén a szükséges védelmi és hatásmérséklő intézkedések előírásához további vizsgálatok szükségesek, amelyek előírására a döntés megsemmisítése miatt nem került sor.

Zaj- és rezgésvédelmi szempontból

A tervezett kavicsbánya Madocsa község belterületétől keletre, a Duna folyó jobb partjától nyugatra helyezkedik el. A hatályos szabályozási terv szerint a tervezési területet M4 jelű mezőgazdasági terület és Ev jelű erdő határolja. A legközelebbi zajtől védendő terület a tervezett bányatelek szélétől Ny-i irányban 1100 m-re Madocsa község Lf1 és Lf2 jelű falusias lakóterülete, K-i irányban a Duna bal partján a bányatelek szélétől 1100 m-re Harta FL-KH jelű falusias lakóterülete és Ü-M jelű üdülőterülete.

A kavics kitermeléséhez uszály kikötőhöz tartozó úszóműves rakodó és szállítószalag rendszer megépítése tervezett. A kavicsbányából a szállítószalag rendszer a töltés mellett halad a mentett oldalon az úszóműves rakodóig, a tevékenységhez legközelebbi védendő létesítmény D-i irányban 480 m-re, a V4 jelű általános vízgazdálkodási területen álló Dunaszél 1. sz. alatti lakóépület.

A tervezett bányanyitás a Dokumentáció szerint érdemi építési munkával nem jár, tekintettel arra, hogy alépitményi és felépitményi építési zajkibocsátás nem lesz. A létesítés alapvető munkafázisa a tervezett kitermelési területől a fedőréteg (humusz, meddő és száraz kitermelés ásványvagyona) eltávolítása, amit forgókotróval és homlokrakodóval végeznek. A kiemelt fedőréteget tehergépkocsival szállítják el a tervezett bányatelken belül kijelölendő deponálási területre. Az előzőekre tekintettel tárgyi tevékenység létesítése során a tereprendezési és földmunkák zajkibocsátása vizsgálendő. A létesítés során várható zajterhelést az MSZ 15036:2002. számú „Hangterjedés a szabadban” című szabvány alapján határozták meg a megítélési időre átszámított hangteljesítményszintek alapján. A számításokhoz a szakértő kavicsbányákban végzett korábbi vizsgálatainak közeltéri zajmérési adatai, valamint a nehéz tehergépkocsik máshol mért elhaladási zajeseményszintjéből számított hangteljesítményszintek kerültek felhasználásra. A számítások alapján a létesítés során a védendő létesítményeknél a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII.3.) KvVM-EüM együttes rendelet (továbbiakban: **27/2008. KvVM-EüM együttes rendelet**) 2. sz. mellékletében megállapított zajterhelési határértékek várhatóan teljesülnek.

A Dokumentációban az uszályrakodó létesítésének és üzemelésének zajhatásai is bemutatásra kerültek. A Határozat vizsgálatát követően megállapítható, hogy abban a Hatóság az uszályrakodó hatásait zajvédelmi szempontból nem értékelte.

A területen a tervezett jóvesztés módja felszíni típusú külfejtés száraz, illetve víz alóli kotrással. A bányában a munkákat a következő munkagépekkel tervezik elvégezni: forgóvázás kanalas kotrógép, úszókotró, homlokrakodók, tehergépjárművek. Munkavégzés kizárólag a nappali időszakban tervezett két műszakban, 16 órában.

Az üzemelés során várható zajterhelés mértékét az MSZ 15036:2002. számú „Hangterjedés a szabadban” című szabvány alapján határozták meg. A számításokhoz a berzencei kavicsbányában alkalmazott gépek közeltéri zajmérési adatait, valamint a nehéz tehergépkocsik máshol mért elhaladási zajeseményszintjéből számított hangteljesítményszinteket is felhasználták. A számítások alapján a 27/2008. KvVM-EüM együttes rendelet 1. számú mellékletében foglalt zajterhelési határértékek a védendő homlokrakodók előtt teljesülnek majd.

A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: **284/2007. Korm. rendelet**) 6. §-ban foglaltakra figyelemmel meghatározásra került a zajvédelmi hatásterület. A számítások alapján a tevékenység zajvédelmi hatásterülete üdülőterület irányába 820 m, míg az uszályrakodó zajvédelmi hatásterülete 108 m. A zajvédelmi hatásterületen belül védendő létesítmény nem található.

A kitermelt anyagot kizárólag hajóval (uszállyal) szállítják el. A kitermelési volumen figyelembevételével ez napi három uszályrakomány mennyiséget jelent. A három áthaladás hangnyomásszintje a parton (160 m-es elhaladási távolságnál) 16 órás megítélési időre számítva 43,5 dB.

A fellebbezésekben foglalt zaj- és rezgésvédelmi észrevételekkel kapcsolatban az alábbiakat állapítottam meg:

Fellebbező 2 a fellebbezés 2. g) pontjában kifogásolta, hogy a lakosság védelme érdekében a Határozatban nem került szabályozásra, hogy a tevékenység mely napokon, mikortól meddig végezhető. A fellebbezés szerint a szabályozás kapcsán nem elegendő a bányászati tevékenységről beszélni, mivel a rakodás és kiszállítás is zajterheléssel jár. Megállapítottam, hogy a zajterhelési határértékeket meghatározó 27/2008. KvVM-EüM együttes rendelet nem tesz különbséget hétköznap, hétvége, illetve munkaszüneti nap között csak és kizárólag a nappali (06:00-22:00 óra között), illetve az éjjeli (22:00-06:00 óra között) időszakokra állapít meg határértékeket. A Határozat zajvédelmi követelményeinek meghatározása során az elsőfokú hatóságnak figyelemmel kell lennie a vonatkozó jogszabályokban foglaltakra, azoktól eltérő rendelkezéseket nem hozhat. Az előzőekre tekintettel a tevékenység napokra, illetve napszakokra történő, zajvédelmi szempontú szabályozása jogszerűen nem kerülhetett volna előírásra. A rakodás, illetve a kiszállítás a bánya üzemeléséhez tartoznak, így a Határozatban szereplő megállapítás ezen tevékenységekre is vonatkoztatható, továbbá a Dokumentációban a Kft. egyértelműen csak nappali munkavégzést jelölt meg.

Fellebbező 6 fellebbezésének 3. pontjában felsorolásra kerültek az esetleges közúti szállítással kapcsolatos kifogások, amelyek kitértek többek közt a jelentősen megnövekvő zajterhelésre is. Az elsőfokú eljárás során benyújtott dokumentumokat azok benyújtásának ideje szerint vizsgálva megállapítható volt, hogy a Kft. szándéka a kitermelt anyag kizárólag hajóval (uszállyal) történő

szállítása. A Határozatban a vízi úton történő szállítás került engedélyezésre, ezért a közúti szállítással kapcsolatos kifogások nem relevánsak.

Fellebbező6 fellebbezésének 4. pontjában kifogásolta, hogy a Határozat szerint a bánya 22:00 – 06:00 óra közötti időszakban nem fog üzemelni, azonban az nincs jelölve, hogy ebben az időszakban a rakodás és kiszállítás sem lehetséges, amely munkálatok zajterheléssel járnak. Megállapítottam, hogy a rakodás, illetve a kiszállítás a bánya üzemeléséhez tartoznak, így a Határozatban szereplő megállapítás ezen tevékenységekre is vonatkozatható, továbbá a Dokumentációban a Kft. egyértelműen csak nappali munkavégzést jelölt meg.

A fentiekre tekintettel Fellebbező6 fellebbezése zaj- és rezgésvédelmi szempontból nem megalapozott.

Fellebbező3 fellebbezésében kifogásolta, hogy a zajszámításoknál alkalmazott kiinduló adatok hitelessége megkérdőjelezhető, mivel nem ismert, hogy a Dokumentációban említett „*más helyen mért tehergépkocsi zajeseményszintjének átlaga*” milyen körülmények között került rögzítésre. A tehergépjárművek 102. és 104. oldalán megadott adatai között ellentmondás van. Az adatok megadása során nem vették figyelembe továbbá a gépek tolatójelzésének zaját, amelynek jelentős zavaró hatása van. A kiinduló adatok vonatkozásában megállapítható volt, hogy a Dokumentáció nem kellő pontossággal hivatkozta meg azok forrását. A számításokhoz használt kiindulási adatokat összevetve az egyes kültéri berendezések zajkibocsátásának korlátozásáról és a zajkibocsátás mérési módszeréről szóló 29/2001. (XII. 23.) KöM–GM együttes rendelet (a továbbiakban: **29/2001. KöM–GM együttes rendelet**) 1. mellékletében szereplő hangteljesítményszint határértékekkel (az egyes munkagépek maximálisan ekkora zajkibocsátással üzemelhetnek) megállapítható volt, hogy a kotró és a homlokrakodó esetében a Dokumentáció közelítőleg az elméleti maximum kibocsátással (határérték) számolt. A tehergépjárművek esetében saját mérés alapján került megadásra a hangteljesítményszint, amely a leírtak alapján 7,5 méteres vonatkoztatási távolságra került kiszámításra.

A fellebbezés azon észrevétele megalapozott, hogy saját mérésre történő hivatkozás esetén nem elegendők a Dokumentációban leírtak, mivel például sem a tehergépjárművek típusa, sem a mérés körülményei (pl. hány elhaladás átlaga alapján lett a számítás elvégezve) nem kerültek bemutatásra, ezáltal azok tárgyi ügyben történő alkalmazhatósága sem vizsgálható. A fellebbezés azon észrevétele is megalapozott, hogy a Dokumentáció 102. és 104. oldalán a tehergépkocsi esetében eltérő zajeseményszint átlag (84 dB illetve 87 dB), és hangteljesítményszint (86,9 dB illetve 97,1 dB) adatok kerültek megadásra, mindkét esetben „*más helyen történő mérések alapján*”, azonban az adatok különbözőségének okára a Dokumentáció nem ad magyarázatot, illetve a mérés részletelnek hiánya miatt azokra következtetni sem lehet.

A 29/2001. KöM–GM együttes rendelet 2. számú melléklete tartalmazza a kültéri berendezések zajkibocsátásának mérési módszerét, amelynek 2/1. számú melléklete szerint:

2.3. Motorral hajtott berendezés vizsgálata terheléssel

Ezeknél a méréseknél a berendezés motorját (hajtó egységét) és hidraulikus rendszerét a kezelési utasítások szerint be kell melegíteni, és a biztonsági követelményeket be kell tartani. A vizsgálat során jelzőberendezést (mint például figyelmeztető kürtöt vagy irányváltás-vészjelzőt) nem kell működtetni.

A 29/2001. KöM–GM együttes rendelet előírásai szerint tehát a munkagépek zajkibocsátási adatainak meghatározása során a figyelmeztető jelzéseket nem kell működtetni, ezért tárgyi ügyben sem volt szükséges a munkagépek zajjellemzőinél a tolatási jelzés zajának vizsgálata. **A fellebbezés tolatási zaj vizsgálatára tett észrevétele nem megalapozott.**

Fellebbező3 a fellebbezésben felhívta a figyelmet, hogy a zajszámításoknál a szállítószalag hatásai nem kerültek bemutatásra, továbbá arra, hogy a számítások során 1 db homlokrakodó hangteljesítményszintjével számol a Dokumentáció, azonban a száraz kitermelési fázisnál 3 db, a nedves kitermelési fázisnál 2 db homlokrakodó egyidejű használata tervezett.

A fellebbezés megalapozott, tekintettel arra, hogy a Dokumentáció – az uszályrakodóval ellentétben – a szállítószalag esetében sem a létesítés, sem az üzemelés során várható zajhatásokat nem tartalmazza, valamint a számítások során kizárólag 1 db homlokrakodó egyidejű működésével számol.

A fellebbezés kifogásolta, hogy a számítások során alkalmazott számítási eljárások több esetben hibásak. A K_n korrekció (növényzet csillapító hatása) nem megfelelően lett figyelembe véve, valamint a tehergépjárművek esetén megadott d (m) távolság jelentősen eltér a többi zajforrás távolságától, amelyre nem ad magyarázatot a Dokumentáció. A Dokumentáció vizsgálatát követően megállapítható volt, hogy a részszámításokat nem tartalmazza, így egyértelműen nem állapítható meg, hogy a K_n korrekciós tényezők milyen kiindulási adatok alapján kerültek meghatározásra. A növényzet csillapító hatásának számításánál a vonatkozó jogszabályi rendelkezésben (az eljárás idejében hatályos állapot szerint a stratégiai zajtérképek, valamint az intézkedési tervek készítésének részletes szabályairól szóló 25/2004. (XII. 20.) KvVM rendelet 7. melléklet) található képlet szerint a hangterjedési út (s_n) nem lehet nagyobb, mint 200 m, ezért amennyiben a dokumentáció 360 méteres hangterjedési úttal számolt az nem megfelelő. A tehergépjárművek és az egyedi zajforrások (pl. úszókotró, homlokrakodó) egyes vizsgálati pontokban felvett távolságadatait a Dokumentáció nem indokolta meg, amely a távolságkülönbségek mértéke miatt (500 m) mindenképp szükséges lett volna. **A fellebbezés előzőekben ismertetett kifogásai megalapozottak.**

A Kft. a másodfokú eljárás során a fellebbezésekkel kapcsolatban 2019. február 26. napján kelt levelében észrevételeket tett. A fentiekkel kapcsolatban a Kft. előadta, hogy a K_n korrekció meghatározásánál 360 méteres távolság lett a számítások során figyelembe véve, a korrekciós tényezőnek azonban az eredményeket tartalmazó táblázat alapján jelentős befolyásoló hatása nincs, mivel a határértékek ezen korrekciós tényező elhagyásával is teljesülnek. A Kft. előadta továbbá, hogy a tehergépjárművek távolságadatainak meghatározása során a bányatelek súlypontja, míg az egyedi zajforrások esetén a bánya telekhatára került figyelembe vételre. A Kft. által a K_n korrekciós tényezővel kapcsolatban előadottak alapján megállapítható volt, hogy a számítás nem a vonatkozó jogszabályi előírások szerint történt. A K_n korrekciós tényező mértéke az érintett táblázatokban 18 dB, amit nem lehet jelentéktelennek tekinteni, illetve a helytelenül meghatározott korrekciós tényezőt sem lehet utólag figyelmen kívül hagyni. A tehergépjárművek távolságadataival kapcsolatban előadottak a fellebbezést követően már magyarázatot adnak a Dokumentációban szereplő értékekre.

A fellebbezés sérelmezte továbbá, hogy a Dokumentáció a K-i irányban a Duna folyam vízfelületén nem vizsgálta a terjedési viszonyokat, a szöveges leírásában „keleti irányban a Duna bal partján” említi Harta üdülőterületet, míg a számítási táblázatokban „K-i irány Duna part” szerepel magyarázat nélküli távolságértékekkel. A Dokumentáció a Duna jobb partjára számít várható zajterhelési értékeket, míg a szöveges részben megemlítette, hogy a Duna bal partja (Harta Duna-parti lakó és üdülőterülete) szintén 1100 m-re (a Kender u. 26. szám alatti vizsgálati ponthoz megegyezően) található a tervezett bányaterület határától. A Dokumentáció nem számol ugyan külön a Harta területén lévő védendő létesítmények vonatkozásában, de a Kender u. 26. szám alatti vizsgálati ponttal megegyező távolságot megemlítette, amivel utalt arra, hogy a Kender u. 26. szám alatti vizsgálati pont zajterhelési értékei ezen a helyen is felhasználhatók. A Dokumentációban foglaltak alapján a Kender u. 26. szám alatti vizsgálati pont zajterhelési értékei figyelembe vehetők a hartai terület esetében is, tekintettel arra, hogy azok a K_n és K_a korrekciós tényezők elhanyagolása mellett kerültek megállapításra, és a vonatkozó határértékek várhatóan még ezzel együtt is teljesülnek.

A Határozat 4.2. pontjában előírásra került zajméréssel kapcsolatban Fellebbező3 fellebbezésében kifogásolta, hogy nem kerültek rögzítésre a mérés paraméterei, illetve az hogy a mérés akkreditált, független legyen. Ezen kifogásra előadom, hogy a zajmérés módját, körülményeit, illetve dokumentálását a vonatkozó jogszabályi és szabványi előírások egyértelműen rögzítik, szabályozzák, így annak a Határozatban történő ismételt szerepeltetése indokolatlan. A 284/2007. Korm. rendelet 3. § (3) bekezdése szerint az elsőfokú hatóság a zajvédelmi követelmények ellenőrzése érdekében mérést, számítást, vizsgálatot végezhet vagy végeztethet, illetve mérés, számítás végzésére kötelezheti a zajforrás üzemeltetőjét. Az előzőek alapján az elsőfokú hatóság jogszerűen járt el, amikor mérés elvégzését írta elő a Kft. részére. A zajmérésről készült jegyzőkönyv, szakértői vélemény vizsgálata során az eljáró környezetvédelmi hatóság feladata a jogszabályi, illetve szabványi megfelelés ellenőrzése. **Az előzőek alapján a fellebbezés zajméréssel kapcsolatos kifogásai nem megalapozottak.**

A fentiekre tekintettel a tervezett létesítménnyel kapcsolatos zajhatások nem maradéktalanul, és néhány helyen pontatlanul kerültek bemutatásra, azonban a zaj- és rezgésvédelmi hiányosságokkal kapcsolatos kiegészítés – figyelemmel a megsemmisítő döntésre – a másodfokú eljárás keretében nem lett előírva.

A BM OKF a 35000/977-2/2019.ált. számú szakhatósági állásfoglalását az alábbiak szerint indokolta:

„INDOKOLÁS

A Tolna Megyei Kormányhivatal Szekszárdi Járási Hivatala (a továbbiakban: Elsőfokú környezetvédelmi hatóság) 2018. december 21. napján kelt, TO-04G/80/00056-196/2018. számú határozatában (a továbbiakban: Határozat) a BET-BAU Építőipari és Kereskedelmi Kft. (7100 Szekszárd, Keselyűsi út 120., KÜJ: 103562986, KTJ: 102716934, a továbbiakban: Környezethasználó) részére a „Madocsa-homok, kavics” elnevezésű területen tervezett bányászati tevékenység megkezdéséhez, bányatelek létesítéséhez környezetvédelmi engedélyt adott.

A Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (a továbbiakban: Elsőfokú vízügyi és vízvédelmi szakhatóság), mint elsőfokon eljáró vízügyi és vízvédelmi szakhatóság elsőfokú szakhatósági állásfoglalásában a környezetvédelmi engedély kiadásához előírásokkal hozzájárult.

A Határozat ellen Madocsa Község Önkormányzata (7026 Madocsa, Fő u. 24., a továbbiakban: Fellebbező 1.), Bölcse Község Önkormányzata (7025 Bölcse, Kossuth Lajos u. 5., a továbbiakban: Fellebbező 2.), Laposa János (7026 Madocsa, Bölcseki út 96., a továbbiakban: Fellebbező 3.) és a Levegő Munkacsoport Országos Környezetvédő Egyesület (1085 Budapest, Üllői út 18. I. emelet 9/A., a továbbiakban: Fellebbező 4.) által, további 24 fő ügyfél képviselőjében eljáró Hajdók Ferenc (7025 Bölcse, Tölgyfa u. 1., a továbbiakban: Fellebbező 5.), valamint a Madocsáért Környezetvédelmi és Kulturális Értéktörzs Egyesület (7026 Madocsa, Kis u. 5., a továbbiakban: Fellebbező 6.) jogorvoslati kérelmet terjesztett elő a törvényes határidőn belül.

A Pest Megyei Kormányhivatal (a továbbiakban: Másodfokú környezetvédelmi hatóság) PE/KTFO/601-4/2019. iktatószámú levelével a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságot (a továbbiakban: BM OKF), hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 71/2015. (III.30.) Korm. rendelet) 28. § (3) bekezdése, 5. számú melléklet II. táblázatának 3. pontja, valamint a vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet) 10. § (3) bekezdése alapján kereste meg azzal, hogy másodfokú szakhatósági állásfoglalását adja meg.

A 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 5. számú melléklet II. táblázat 3. pontja értelmében annak elbírálására, hogy a tevékenység vízellátása, a keletkező csapadék- és szennyvíz elvezetése biztosított-e, vízbázis védőterületére, védőidomára, a felszíni és felszín alatti vizek minősége védelmére meghatározott előírások érvényesíthetők-e, továbbá annak elbírálása kérdésében, hogy a tevékenység az árvíz és jégelvonulásra a mederfenntartásra milyen hatást gyakorol, vízgazdálkodási és vízvédelmi hatáskörben másodfokon a BM OKF jár el.

A Másodfokú környezetvédelmi hatóság PE/KTFO/601-4/2019. iktatószámú másodfokú szakhatósági megkeresése mellékleteként megküldte a benyújtott fellebbezéseket, amely alapján megállapítható, hogy a fellebbezések érintik az Elsőfokú szakhatóság elsőfokú vízügyi és vízvédelmi szakhatóság szakhatósági állásfoglalásában foglaltakat, ezért megállapítottam a BM OKF másodfokú vízügyi és vízvédelmi szakhatósági hatáskörét.

Fellebbező 1. 2019. január 3-án kelt, MAD/24-1/2019. számú jogorvoslati kérelmében vízügyi és vízvédelmi szempontból az alábbiakat adta elő:

Észrevételezte, hogy az Elsőfokú vízügyi és vízvédelmi szakhatóság elsőfokú szakhatósági állásfoglalása kétszer szerepel a Határozatban.

Továbbá fellebbezése 2.21. pontjában előadta, hogy az Elsőfokú vízügyi és vízvédelmi szakhatóság elsőfokú szakhatósági állásfoglalása azzal a feltétellel járult hozzá a bányanyitáshoz, hogy a bányagödört minimum 1 m magasságú védőgáttal köteles a Környezethasználó körülépíteni, mellyel Fellebbező 1. nem ért egyet, mivel az alkalmatlan az árvízvédelemre. Álláspontja szerint a tervezett letermelt humusz deponálása szintén problémát okozhat.

A jogorvoslati kérelem 2.23. pontjában a Határozat 68. oldalán a távlati vízbázis „B” védőterületeinek átalakítása résszel kapcsolatban kifogást fogalmaz meg.

A 2.24. pontban előadja, hogy a Határozat vizes monitoringra vonatkozó részében az Elsőfokú környezetvédelmi hatóság nem egységesítette az Elsőfokú vízügyi és vízvédelmi szakhatóság

elsőfokú szakhatósági állásfoglalásában és a Baranya Megyei Kormányhivatal Pécsi Járási Hivatal Agrárügyi Főosztály Erdészeti Osztály (továbbiakban: Erdészeti Osztály) BA-04/ERD/02707-3/2018. számú szakkérdésében tett vizes monitoring rendszerre tett előírásait, mivel ismertetésük szerint mindkét hatóság monitoring kutak létesítését írta elő.

Fellebbező 2. 2019. január 3-án kelt, BÖL/21-3/2019. számú jogorvoslati kérelmében vízügyi és vízvédelmi szempontból nem tett megállapítást.

Fellebbező 3. 2019. január 4-én kelt, EPAPIR-20190104-3001. számon benyújtott jogorvoslati kérelmében vízügyi és vízvédelmi szempontból az alábbiakat adta elő:

Az Elsőfokú vízügyi és vízvédelmi szakhatóság 35700/14234-7/2017.ált. számú elsőfokú vízügyi és vízvédelmi szakhatósági állásfoglalásában a szakhatósági hozzájárulását nem adta meg. Elsőfokú vízügyi és vízvédelmi hozzájárulását csak azt követően adta meg, hogy rendelkezésére állt a dr. Takács Attila (GL-EXPERT Mémőkiroda Kft.) által 2018. július 30-i keltezéssel összeállított GEOTECHNIKAI SZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY a BET-BAU Kft. – „Madocsa – homok, kavics” védnevű bánya környezetvédelmi engedélyezési eljárásához (a továbbiakban: Geotechnikai szakértői vélemény). Véleménye szerint a Geotechnikai szakértői vélemény árvízveszélyt kizáró megállapítása csak a töltésszelvény egy pontjára ad megbízható eredményt, a töltésszakasz bányával érintett többi részét nem vizsgálja, így ennek eredményét nem tartja elfogadhatónak. Továbbá ismerteti, hogy rendkívül magas vízállások esetén, a tervezett bányaterülettől É-i irányban ~700-800 m-re több alkalommal is intenzív védekezésre volt szükség, a töltésláb mellett felfakadó buzgárok miatt.

Fellebbező 3. jogorvoslati kérelmében előadta továbbá, hogy a Határozatot a talajvízszintre vonatkozó - és az annak megváltozásának - nem elégséges eredménye miatt nem lehet elfogadni, mivel meglátelése szerint az ENCONS Kft. által 2018. július hónapban kiegészítésekkel, egységes szerkezetben összeállított „Madocsa-homok, kavics” elnevezésű területen tervezett bányászati tevékenység megkezdése, bányatelek létesítése című környezeti hatásvizsgálat (a továbbiakban: KHV) 3. számú hidroizohipszás térképmelléklete szemlélteti, hogy a tervezett bányaterület anyagmintavételezésekor 2,8 m talajvízszint különbség volt a bányaterület Dunától távolabbi és közelebbi oldalán a talajvízszintjei között. A leírtakból azt állapította meg, hogy a talajvíztartó réteg eltávolítását követően talajvízszint süllyedés várható a település felől, melyet fokozni fog a párolgás és az anyagvesztés. Javaslatot tett talajvízszint figyelő monitoring rendszer kialakítására, melynek hosszabb időtávú vízszintadatainak modellezéséből lehetne csak - véleménye szerint - egzakt módon következtetéseket levonni a bánya okozta talajvízszint változásokra, melynek ismerete nélkül véleménye szerint nem lehetne környezetvédelmi hozzájárulást adni. Álláspontja szerint a KHV - 14. mellékletét képező 2018. januárban, Lovasi Katalin által készített „Madocsa és Bölcske távlati vízbázisok vizsgálata a Madocsa területén tervezett kavicsbánya üzemeléséhez” elnevezésű dokumentáció (a továbbiakban: Vízbázis vizsgálat) - a bánya okozta talajvízszint-süllyedés mértékét a valódi várható mértékének a töredékére becsüli.

Fellebbező 4. 2019. január 7-én kelt, EPAPIR-20190107-3946. számon benyújtott jogorvoslati kérelmében vízügyi és vízvédelmi szempontból az alábbiakat adta elő:

A jogorvoslati kérelem III. pontjában vitatja a vízbázisvédelmi szempontból a Határozatban tett „Összességében a felszín alatti vízre káros hatás nem várható a tervezett bányászati tevékenység megvalósítása esetén, a jó állapot fenntartható.” és a Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság Szfvár-1715-0008/2018. számú véleményében (a továbbiakban: KDTVÍZIG vélemény) tett „Összességében a felszín alatti víztestre káros hatás nem várható a tervezett bányászati tevékenység megvalósítása esetén.” megállapításokat. Véleménye szerint a Vízbázis vizsgálatban részletezett modellszámítás elavult, gyakorlatilag a Madocsa távlati és a Bölcske távlati vízbázis 1990-es években végzett hidrodinamikai modellezésének ismételési (hasonló eredményeket mutat be), az időjárásban bekövetkezett jelentős változásokat nem vette a vizsgálat figyelembe. Álláspontja szerint a két távlati vízbázis védőterülete és az azok közötti terület is ahova a bányát tervezik létesíteni összefüggő egészet alkot, függetlenül attól, hogy a kijelölés jogi eljárása során a két védőterület nem ér össze. Véleményük szerint, attól, hogy ennek - vagyis a bányaterületnek - a sérülékenysége nem került megállapításra, még nem jelenti azt, hogy a bányaterület nem sérülékeny.

Fellebbezése IV. pontjában előadja, hogy a párolgás és a bányató talajvízszintet csökkentő tölcser hatását csak éves átlagban vizsgálta a KHV, nem foglalkozott a szezonális talajvízszint ingadozások talajnedvességre gyakorolt hatásával, annak ellenére, hogy a nagyobb párolgás a nyári-őszi kisvizek idejére esik. Továbbá sérelmezi, hogy az elsőfokú szakhatósági állásfoglalásban nem történik említés a bányászati tevékenység Natura 2000 területekre vonatkozó hatásaival, álláspontja szerint elvárható lett volna, hogy az elsőfokú szakhatósági állásfoglalásban szerepeljen a Natura 2000 területek monitoringjára vonatkozó kötelezés, elsősorban a talajnedvesség rendszeres mérése, illetve a flóra időnkénti felmérése.

Fellebbező 5. 2019. január 4-én kelt kérelmében vízügyi és vízvédelmi szempontból a jogorvoslati kérelmében előadta, hogy véleménye szerint a Határozatban foglaltak alapján a hatásterület jóval nagyobb, mint ami a KHV-ben szerepel. Álláspontja szerint a hatásterület érinti a Madocsa távlati és a Bölcse távlati vízbázis védőterületeit és sérül a bölcseki védett vízbázis.

Fellebbező 6. 2019. január 4-én kelt EPAPIR-20190104-2684. számon benyújtott jogorvoslati kérelmében vízügyi és vízvédelmi szempontból az alábbiakat adta elő:

A fellebbezése II. 5. pontja szerint az általa elméleti számítási módszerekkel számított párolgási veszteség és a haszonanyag kitermeléséből származó ásványianyag hiány következtében a teljes vizsgált hatásterületen jóval nagyobb vízszintsüllyedésre kell számítani, mint amit a KHV és a Vízbázis vizsgálat ismertet. Így talajvízszint figyelő monitoring rendszer kialakításával, annak hosszabb időtávú vízszintadatainak modellezéséből lehetne csak egzakt módon következtetéseket levonni a bánya okozta talajvízszint változásokra, melynek ismerete nélkül nem lehetne környezetvédelmi hozzájárulást adni. Álláspontja szerint a párolgásból adódó veszteség a mindenkori talajvízszint esetében is jelentkezik, ezáltal átlagos csökkenést okozva. A talajvízszint csökkenés a kitermelés befejezését követően is fennáll, sőt, a klímaváltozás hatásait figyelembe véve várhatóan a hatásvizsgálatban kalkuláltaknál is nagyobb mértékű lesz, ezzel várhatóan a sekélyporózus víztest vízmértékét negatív irányba befolyásolná, így akadályozná a felszín alatti vizek jó állapotba kerülését, illetve a környezeti célkitűzések teljesülését. A fellebbezése 16. oldalán ismerteti, hogy a 2018-as év során a Duna alacsony vízállása miatt a folyó "talajvízszint szabályozó" tevékenysége egész évben nem tudott érvényesülni, folyó felőli visszaduzzasztás gyakorlatilag nem volt.

Álláspontja szerint a két távlati vízbázis vízadó rétege összefüggő egészet alkot, nem korlátozódik a kijelölt távlati vízbázisok hidrogeológiai "B" védőövezetére, az a teljes madoccai öblezetet kitéli.

A fellebbezése 16-17. oldalán előadja, hogy mivel Madocsa település közigazgatási területe a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken lévő területek besorolásáról szóló 27/2004. (XII.25.) Kvm rendelet alapján a vízbázis védőterület miatt fokozottan és kiemelten érzékeny kategóriába került besorolásra, emiatt tilos olyan tevékenység végzése, amelynek következtében a fedőrétegek eltávolítása révén felszínre kerül a felszín alatti víz, mivel a Favir 9. § (4) bekezdés b) pontja szerint a felszín alatti víz állapota szempontjából fokozottan érzékeny területeken a 41. § (8) bekezdésének c) pontjában foglaltak kivételével tilos olyan tevékenység végzése, amelynek következtében a fedőrétegek eltávolítása révén felszínre kerül a felszín alatti víz. Emiatt az Elsőfokú vízügyi és vízvédelmi szakhatóság a környezetvédelmi engedély kiadásához nem járulhatott volna hozzá.

A fellebbezése 19. oldalán kifogásolja, hogy a Vízbázis vizsgálat nem ismerteti, hogy a modell mekkora hibával dolgozott és kifogásolja, hogy sem a kutatási tevékenység, sem az árvízvédelmi töltés állékonyság vizsgálata alkalmával nem került sor a szivárgási tényező pontos értékének meghatározására, így az azok alapján elvégzett modell futtatások, szivárgás számítások eredményei megkérdőjelezhetők.

A fellebbezése „Árvíz” része kifogásolja, hogy az elsőfokú szakhatósági állásfoglalás és a KHV sem foglalkozik egy esetleges árhullám esetén bekövetkező gátszakadás vagy átbukás esetén mekkora vízszint alakulhat ki a területen. Továbbá véleménye szerint a védősánc árvízvédelmi funkciója sem került tisztázásra. Sétélmezi, hogy a Geotechnikai szakértői vélemény árvízveszélyt kizáró megállapítása csak a töltésszelvény egy pontjára ad megbízható eredményt, a töltésszakasz bányával érintett többi részét nem vizsgálja, így ennek eredményét nem tartja elfogadhatónak. Továbbá ismerteti, hogy rendkívül magas vízállások esetén, a tervezett bányaterületől É-i irányban ~700-800 m-re több alkalommal is intenzív védekezésre volt szükség, a töltésláb mellett felfakadó buzgárok miatt.

A fentiekre tekintettel a Másodfokú környezetvédelmi hatóság által rendelkezésemre bocsátott iratokat teljeskörűen megvizsgáltam és másodfokú vízgazdálkodási és vízvédelmi szakhatósági hatáskörömben a következőket állapítottam meg:

A Környezethasználó a Madocsa 019/-24, 54, 56-58; 037/13-36; 038; 039; 040; 041/30; 042; 044/58-60, 70-75, 80-85 helyrajzi számú szántó és út művelési ágú ingatlanokon bányászati tevékenységet kíván folytatni. A tevékenység megkezdésének a célja a térségben jelentkező ásványvagyron igények kiszolgálása, a már meglévő lakossági igények, valamint a környező települések építőipari tevékenységének jó minőségű homokkal, kavicsal történő ellátása. A tervezett ásványvagyron kitermelése kapcsán egyben lehetőség nyílik a jövőben Pakson tervezett nagy ásványi anyag igényű erőmű és a hozzá kapcsolódó létesítmények megépítéséhez szükséges kavics és homok mennyiségének a kiszolgálására is.

A „Madocsa-homok, kavics” védnevű homok és kavicsbányát közel 139 ha-on tervezik kialakítani, melynek súlyponti EOY koordinátái Y: 643981 [m], X: 149831 [m], a bányatelek tervezett alaplapja: + 68,0 mBf, a bányatelek tervezett fedőlapja: + 94,0 mBf. A termelés során a haszonanyag maximális, a tervezett termelési mennyiséget 1.000 000 t/évben határozta meg a KHV, mely 625 000 m³ földtani vagyontermelését jelenti éves szinten (ez 365 nappal számolva 2750 t kitermelési volument jelent naponta, mely ~1719 m³).

A tervezett bányászati tevékenység felszíni vizeket, víztesteket nem érint, a bányatelek árvízvédelmi szempontból mentesített területen helyezkedik el.

A tevékenységgel érintett ingatlanok a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási rendszerek védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet) szerinti védőterületet és védőidomot nem érintenek, azonban a tervezett bánya környezetében elhelyezkedő Madocsa és Bölcské távlati vízbázisok közelsége miatt a rendelkező rész II. fejezetében előírást tettem a maximális technológiai fejelem betartására és minden olyan 6 hónapon belül le nem bomló károsító anyag kizárására a tevékenységgel kapcsolatban, mely a távlati vízbázisok elszennyezését okozhatná.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (továbbiakban: Kvt.) 6. § (1) bekezdés a), b) és c) pontjai értelmében a környezethasználatot úgy kell megszervezni és végezni, hogy a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő, megelőzze a környezetszennyezést és kizárja a környezetkárosítást.

A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Favir.) 10. § (1) a) pontja értelmében szennyező anyagok felszín alatti vízbe történő bevezetésének megelőzésére vagy korlátozására, a felszín alatti vizek jó minőségi állapotának biztosítása érdekében tevékenység végzése során szennyező anyag, illetve lebomlása esetén ilyen anyagok keletkezéséhez vezető anyagok használata, illetve elhelyezése csak környezetvédelmi megelőző intézkedéssel, és műszaki védelemmel folytatható.

A Favir. 8. § b) és c) pontjai alapján felszín alatti vizek jó állapotának biztosítása érdekében tevékenység csak ellenőrzött körülmények között, és csak úgy végezhető, hogy hosszú távon se veszélyeztesse a felszín alatti vizek jó állapotát, a környezeti célkitűzések teljesülését.

Az elsőfokú szakhatósági állásfoglalás harmadik oldal negyedik bekezdésében foglalt indokolása szerint „Madocsa település közigazgatási területe a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet (a továbbiakban: 27/2004. (XII.25.) KvVM) melléklete alapján a vízbázis védőterület miatt fokozottan és kiemelten érzékeny kategóriába került besorolásra.”

Az Elsőfokú vízügyi és vízvédelmi szakhatóságnak a felszín alatti víz állapotának érzékenységi besorolására vonatkozó megítélése - miszerint Madocsa település közigazgatási területe a fokozottan és kiemelten érzékeny kategóriába tartozik - ugyan a 27/2004. (XII.25.) KvVM melléklete szerint megalapozott, de jelen ügyben azt nem kell vizsgálni, hogy Madocsa település milyen felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területen található, hanem konkrétan azt, hogy a tevékenységgel és a hatásterülettel érintett ingatlanok a felszín alatti víz szempontjából melyik érzékenységi kategóriába tartoznak.

A Favir. 7. § az alábbiakat írja elő:

- „(1) A területeket a felszín alatti víz állapotának érzékenysége, továbbá minőségének védelme szempontjából osztályozni kell a felszín alatti víz utánpótlódása, földtani közeg vízvezető-képessége, továbbá a megkülönböztetett (fokozott) védelem alatt álló területek figyelembevételére alapján.
- (2) Egy adott terület a felszín alatti víz állapotának érzékenysége szempontjából lehet fokozottan érzékeny, érzékeny és kevésbé érzékeny terület.
- (3) A (2) bekezdés szerinti osztályozás ismérveit és a kategóriák részletesebb felbontását a 2. számú melléklet tartalmazza.
- (4) Egy adott lehatárolt terület érzékenysége – a vízügyi igazgatóságnál, a vízügyi hatóságnál és a vízvédelmi hatóságnál meglévő, a vízvédelemért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) által jóváhagyott, 1:100 000 méretarányú országos érzékenységi térképe alapján kerül – a vízvédelmi hatóság határozatában meghatározásra.
- (5) A vízvédelmi hatóság egy adott területen egyedi érzékenységi besorolást is megállapíthat, a környezethasználó vagy a vízügyi igazgatóság mint szakértő által – a 2. számú melléklet szempontjai szerint – végzett vagy végeztetett lokális vizsgálat alapján készített, a (4) bekezdés szerinti térképnél részletesebb térképre támaszkodóan.

(6) A települések közigazgatási területének érzékenységi kategóriába történő besorolásakor a település abba a nagyobb érzékenységu kategóriába kerül, amelyik részaránya a (4) bekezdés szerinti térkép alapján a település közigazgatási területének 10%-át meghaladja.

(7) A települések közigazgatási területének (3) bekezdés szempontjai szerinti besorolását a Kvt. 110. § (10) bekezdés b) pontjában kapott felhatalmazás alapján a miniszter rendeletben teszi közzé.

(8) A területek (4) bekezdés szerinti országos feldolgozását, továbbá erre támaszkodóan a (7) bekezdés szerinti besorolást a miniszter a külön jogszabály szerinti vízgyűjtő-gazdálkodási terv készítése során felülvizsgálja."

Egy vizsgált terület felszín alatti víz érzékenysége szempontjából való kategóriába sorolásánál a Favir. 7. §-ban foglaltakat összességében kell figyelembe venni a hatósági eljárás során.

A Favir. 7. § (3) bekezdése szerint az osztályozás ismérveit és a kategóriák részletesebb felbontását - fokozottan érzékeny, érzékeny és kevésbé érzékeny terület - a 2. számú melléklet tartalmazza.

A 2. számú melléklet 2. c) pontja szerint azok a területek, ahol a porózus fő vízadó képződmény teteje a felszín alatt 100 m-en belül található, felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területnek számítanak.

A Favir. 7. § (4) bekezdése szerint egy adott terület érzékenysége a vízvédelmi hatóságnál meglévő, a vízvédelemért felelős miniszter által jóváhagyott, 1:100 000 méretarányú országos érzékenységi térkép alapján kerül a vízvédelmi hatóság határozatában meghatározásra.

A rendelkezésre álló iratok és a fentebb idézet jogszabályi környezet - különösen a vízvédelemért felelős miniszter által jóváhagyott 1:100 000 méretarányú országos érzékenységi térkép - alapján megállapítottam, hogy a vizsgált ingatlanok az érzékeny (2. c) besorolású kategória területére esnek.

A 2. számú melléklet 1. a) pontja szerint az üzemelő és távlati ivóvízbázisok, ásvány- és gyógyvízhasznosítást szolgáló vízkivételek - külön jogszabály szerint - esetében előzetesen lehatárolt belső-, külső- és jögerős vízjogi határozattal kijelölt hidrogeológiai védőterületeit kell megállapítani. A bányászati tevékenység a Madocsa távlati (partiszűrésű) vízbázis lehatárolt hidrogeológiai „B” védőterületének határoló görbén kívül esik, melynek kijelölése folyamatban van a Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságnál, mint elsőfokú vízügyi és vízvédelmi hatóságnál. A KHV alapján megállapítottam, hogy a bányászati tevékenységgel érintett Madocsa 019/3, 019/4, 039, 041/30, 042, 044/58 és 044/70 hrsz.-ú ingatlanok érintik a folyamatban lévő kijelölési eljárás alapját képező földhivatali kataszteri térképek szerint az ingatlan határokhoz igazított hidrogeológiai védőterületeket.

Tekintettel arra, hogy a távlati vízbázisok hidrogeológiai védőterületei jögerős vízjogi határozattal nem kerültek kijelölésre, így a tárgyi tevékenységgel érintett terület nem sorolható a Favir. 2. számú melléklet 1. a) pontja szerint felszín alatti víz állapota szempontjából fokozottan érzékeny területnek.

Amennyiben a Madocsa távlati (partiszűrésű) vízbázis hatályos vízjogi határozattal lehatárolásra kerül, és a tárgyi tevékenységgel érintett ingatlanok érintik azt, a vizsgált terület felszín alatti víz érzékenysége szempontjából való kategóriába sorolása változhat, melynek következtében a környezetvédelmi engedélyt biztosan felül kell vizsgálni.

A vizsgált ingatlanok nitrátérzékeny területen helyezkednek el.

A bányatelek alatt elhelyezkedő sp 1.10.2 Bölcске-Bogyiszlói-öblözet felszín alatti víztest jó mennyiségi és jó kémiai állapotú.

A tevékenység során technológiai szennyvíz nem keletkezik, a kommunális szennyvizet zárt, mobil illemhelyekben gyűjtik, melyet rendszeres időközönként elszállítanak. Ivóvíz- és szennyvíz csatorna hálózat kiépítése nem tervezett., a dolgozók ivóvíz igényét palackos vízzel biztosítják.

A tervezett bányatelek körül csapadékvíz elvezető övások, illetve a bányatelken belül csapadékvíz elvezető rendszer kiépítése nem tervezett.

Az érintett terület DK-i oldalán található a 21.970/2000. számú határozattal módosított 21.648/1997.I. számú vízjogi üzemeltetési engedéllyel rendelkező K-40 kataszteri számú kút. A kút jelenleg használaton kívül van, további sorsa jelenleg nem tisztázott, mivel a módosított vízjogi üzemeltetési engedély alapján a kutak üzemeltetője a Madocsa Mezőgazdasági Rt. (7026 Madocsa, Fő út 29.) felszámolásra került, jogutódlás nélkül.

A KHV ismerteti, hogy a kitermelés következtében nyílt vízfelszín (bányató) alakul ki a területen, mely depressziót [a kialakult bányató párolgásából származó vízvesztesség (meghatározó); a haszonanyag kitermeléséből származó ásványianyag hiány (csekély mértékű); a termékkel elszállított, üleptés után a kavicsban visszamaradó vízmennyiség (nem számottevő)] okoz befolyásolva az áramlási viszonyokat, valamint a terület mennyiségi vízháztartását. Az ásványi nyersanyag kitermeléséből

adódó anyagihiány következtében a környező területekről beszivárgó talajvíz kiegyenlíti az átmenetiileg süllyedő talajvízszintet. A kitermelésből adódó átmeneti vízvesztés a kitermelés előrehaladtával, a tó vízmennyiségének növekedésével arányosan, fokozatosan csökken, hiszen a kavicsostébe a Duna felől folyamatos az oldalirányú visszapótlódás.

A KHV a teljes nyílt vízfelület következtében kialakuló párolgás nagyságát a teljes 139 ha-os területre 279 043 – 329 778 m³/év értékkel számította.

A Vízbázis vizsgálat ismerteti, hogy a tervezési területen a talajvizet a Duna vízszintje szabályozza elsődlegesen, mivel azt a Duna teraszanyaga tározza, melybe a Duna medre belevág, így a talajvíz szintjét csak másodlagosan szabályozza a beszivárgás-párolgás egyenlege. A Vízbázis vizsgálat értékelése szerint a bányató vízszintje átlagban 18 cm-rel lesz alacsonyabban, a kitermelés nélküli állapothoz viszonyítva, mely a bányaterület 500-1500 m-es környezetében okoz max. 5 cm-es változást. A számított hatásterület kis mértékben érinti a védőterületet (illetve azon részét, melyre a vízbázisoktól indított áramvonalak gyakorlatilag nem terjednek ki). A hatásterület a távlati vízbázis tervezett vízkivételi helyeit nem érinti, azokra hatást nem gyakorol, vízkészletet tőlük nem von el. A parti szűrésű vízbázisok a Duna irányából érkező vizet hasznosítják, a háttérből érkező talajvízhozam járulékos, vízminőséget rontó jellegű.

A KHV összességében nem állapít meg káros hatást a felszín alatti vízre a tervezett bányászati tevékenység következtében.

A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról szóló 30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet (a továbbiakban: 30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet) 23. §-a szerint az árvízvédelmi földmű és fal mentén a hullámtéren a vízóldali töltésláb vonalától mért 60 m-en, a mentett oldalon pedig 110 m-en belül anyagödröt, munkagödröt nyitni, szabadkifolyású kutat létesíteni, tavat kialakítani, illetve a fedőréteg tartós eltávolításával járó tevékenységet folytatni csak a vízügyi igazgatóság (a továbbiakban: igazgatóság) hozzájárulásával, szükség esetén részletes talajfeltárás, állékonysági és szivárgási vizsgálat alapján lehet.

A tervezett bányaterület a Bölcse és Madocsa községek védelmét biztosító I. rendű árvízvédelmi fővédvonalától a mentett oldali töltéslábtól számított 110 méteres védőtávolságon túl kerül kialakításra, az alsó szakaszon min. 150 méter távolságra, a felső szakaszon legalább 200-220 méter távolságra helyezkedik el.

A KHV 9.7.2. pontja ismerteti, hogy a tervezési terület az árhullámok gyakoriságának és intenzitásának növekedése miatt folyók mentén jellemzően Magyarország árvízi veszélyeztetettségi térképe alapján kitétnék minősül, a kitétnék mértéke alacsony. Továbbá a vízkészletek csökkenése (vízfolyások nyári kisvízi készletének csökkenése, tavak alacsony vízállású időszakainak gyakoribbá válása, felszín alatti vízkészletek csökkenése) miatt Magyarország teljes területe, így a tervezési terület is kitétnék minősül, a kitétnék mértéke magas.

A települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM–BM együttes rendelet (a továbbiakban: 18/2003. (XII. 9.) KvVM–BM együttes rendelet) 1. § (1) pontja szerint a települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolását a legveszélyeztetettebb településrész határozza meg.

A 18/2003. (XII. 9.) KvVM–BM együttes rendelet 1. § (2) pontja megállapítja, hogy a település: a) erősen veszélyeztetett „A” kategóriába tartozik, ha a hullámtéren lakóingatlanal rendelkezik, illetőleg, amelyet a védmű nélküli folyók és egyéb vízfolyások mederből kilépő árvi ze szabadon előnthe t; b) közepesen veszélyeztetett „B” kategóriába tartozik, ha nyílt vagy mentesített ártéren fekszik, és amelyet nem az előírt biztonságban kiépített védmű véd; c) enyhén veszélyeztetett „C” kategóriába tartozik, ha nyílt vagy mentesített ártéren helyezkedik el, és előírt biztonságban kiépített védművel rendelkezik.

A 18/2003. (XII. 9.) KvVM–BM együttes rendelet Melléklete szerint Madocsa település ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolás szerint az enyhén veszélyeztetett „C” kategóriába tartozik, mivel mentesített ártéren az 1.24. számú Madocsa i artéri öblözetben helyezkedik el, és előírt biztonságban kiépített I. rendű védművel rendelkezik. Azonban a KDTVÍZIG vélemény figyelembevételével megállapítható, hogy a tervezési terület attól, hogy az ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolás szerint az enyhén veszélyeztetett „C” kategóriába tartozik, nem jelenti azt, hogy a folyamatosan növekvő árvízszintek hatását figyelembe véve, azok kockázata ne változna, az egyre magasabb árhullámokból adódó kockázat inkább közepesnek íté lhető, még a kiépített védművel rendelkező öblözetek esetében is.

A KHV 9.2.5.1. alfejezet megállapításai szerint a Duna hidrodinamikai hatásterülete a jobb parton a legnagyobb árhullámok esetén a parttól kb. 1 000 m-re húzódik, a hatásterületen belül a Duna vízszint

ingadozásai akár több m-es különbségeket okoznak a környező területek talajvízszintjének alakulásában. A tervezett bánya területe a Duna hidrodinamikai hatásterületén belül helyezkedik el, így a Duna változó vízállása a környező területeken közvetlenül befolyásolja a talajvíz szintek alakulását, a változó dunai vízszintek hatása a háttér felé nyomáshullámok formájában terjed és a talajvízszintben növekedést vagy csökkenést eredményez. A nyomáshullámok terjedését a kavicsösszlet közvetíti a háttér felé. A vízzáró rétegek eltávolítása következtében az árhullámok hatása érvényesülni fog a jó vízvezető rétegben.

A KHV 9.2.5.3. Árvízvédelmi hatások, szivárgás vizsgálat fejezete ismerteti, hogy tekintettel arra, hogy a nagy mélységű anyagkitermelés, a fedőréteg tartós eltávolítása növeli a hidraulikus talajtörés kockázatát, mely miatt jelentősen megnőhet az árvízi kockázat veszélye, a KDTVÍZIG Szfvár-2723-2/2017. és Szfvár-0826-2/2018. iktatószámú irataiban a szükséges szivárgás-hidraulikai vizsgálatok elvégzését kérte.

A Geotechnikai szakértői vélemény ismerteti, hogy az altalajviszonyok felderítéséhez szükséges talajjellemzők meghatározása céljából két db talajmechanikai fúrást létesítettek 10 és 15 m mélységben, a vízoldali töltéslábnál és mentett oldali töltéslábtól kb. 22 méterre. A szivárgás-számlítást geometriai modellezéssel az adatszolgáltatásként kapott keresztmetszvény alapján vették fel.

A Geotechnikai szakértői vélemény 7. fejezete szerint a mentett oldali, a töltés közelében elhelyezkedő, (relatív) nagy vízáteresztő-képességű fedőréteg jelenlétét nem vizsgálták, hisz ebben az esetben a 110 méteres védőtávolságon kívül létesített bányának nincsen hatása a töltés állékonyságára. A 9. fejezetben megállapításra került, hogy a talajmechanikai fúrások, a laboratóriumi vizsgálatok és az elvégzett szivárgás-hidraulikai számítások alapján a tervezett bányászati tevékenység vízügyi érdekeket nem sért. Az árvizek levonulása vonatkozásában az I. rendű árvízvédelmi fővédvonalra a tervezett tevékenység a védmű alatti szivárgás szempontjából káros hatást nem jelent.

A fellebbezésekben foglaltakkal kapcsolatban az alábbiak állapíthatók meg.

a.) Fellebbező 1. jogorvoslati kérelme vízügyi és vízvédelmi szempontból nem megalapozott az alábbiak szerint:

A jogorvoslati kérelmében előadott Elsőfokú vízügyi és vízvédelmi szakhatóság elsőfokú szakhatósági állásfoglalás kétszer szerepeltetése a Határozatban nem pontos, mivel a Határozat 30-35. oldalain az elsőfokú szakhatósági állásfoglalás rendelkezése szerepel, míg a Határozat 66-70. oldalain az Elsőfokú vízügyi és vízvédelmi szakhatóság hatáskörét és illetékességét érintő észrevételekkel kapcsolatos 35700/8498-3/2018. ált számú nyilatkozatát tartalmazza a Határozat.

A fellebbezés 2.21. pontjában előadottak nem pontosak, mivel az elsőfokú szakhatósági állásfoglalás nem írja elő a bányanyitás kritériumként, hogy a bányagödört minimum 1 m magasságú védőgáttal köteles a Környezethasználó körülépíteni, csak ismerteti, egy a KHV-ben tervezett műszaki megoldást, ami nem árvízvédelmi célokat, hanem egyrészt a bányató vízminőségét védi, mivel a bányatelek környezetében keletkező külvizek távoltartására szolgál, másrészt a bányató feltöltődésének a késleltetését szolgálja. A védőgát elnevezést tévesen és pontatlanul tartalmazta az elsőfokú szakhatósági állásfoglalás, melyet a rendelkező rész IV. fejezetében megváltoztattam a KHV-nek megfelelően.

A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet 2. § 4. pontja szerint e rendelet alkalmazásában árvízvédelmi mű az elsőrendű, másodrendű, harmadrendű árvízvédelmi vízállásfoglalás, valamint annak műtárgya, tartozéka, járulékos létesítménye, amely a védvonal védőképességét, rendeltetésszerű használatát biztosítja, illetve szolgálja.

Fellebbező 1. észrevétele, mely szerint ez az ideiglenes védősánc alkalmazatlan az árvízvédelemre igaz, de ennek a tervezett műszaki megoldásnak nincs árvízvédelmi szerepe, nem árvízvédelmi mű, melynek létesítése egyébként nem vízjogi engedélyköteles tevékenység.

Fellebbező 1. jogorvoslati kérelme 2.23. pontjában a Határozat 68. oldalán a távlati vízbázis „B” védőterületeinek átalakítása résszel kapcsolatban leírt kifogása nem értelmezhető.

A 2.24. pontban előadott kifogás nem megalapozott, mivel az Erdészeti Osztály BA-04/ERD/02707-3/2018. számú szakkérdésében tett nyilatkozatában monitoring kutak létesítését nem írta elő.

b.) Fellebbező 3. jogorvoslati kérelme vízügyi és vízvédelmi szempontból nem megalapozott az alábbiak szerint:

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 98. § (1a) bekezdése szerint a fellebbezésben nem lehet olyan új tényre hivatkozni, amelyről az ügyfélnek a döntés meghozatala előtt tudomása volt. A fellebbezést indokolni kell.

A Geotechnikai szakértői vélemény árvízveszélyt kizáró megállapítása modellezéssel kellően megalapozott.

Azon megállapítása, mely szerint a Vízbázis vizsgálat a bánya okozta talajvízszint-süllyedés mértékét a valódi várható mértékének a töredékére becsüli, tényekkel nem támasztotta alá, míg a Vízbázis vizsgálat tényeken, tényadatokon alapul.

A monitoring rendszer kialakítására az elsőfokú szakhatósági állásfoglalás rendelkező része tartalmaz előírást, melyet jelen másodfokú szakhatósági állásfoglalás a rendelkező részében kiegészít, megváltoztat a távlati vízbázisok közelsége és védelme miatt.

c.) Fellebbező 4. jogorvoslati kérelme vízügyi és vízvédelmi szempontból nem megalapozott az alábbiak szerint:

A Vízbázis vizsgálat ismerteti az 1994-ben elvégzett modellezéseket, illetve, hogy a tervezett bányászat hatásainak meghatározásához az 1994. évi modellt milyen eltérésekkel építették újra, mely szerint a két külön terület egy modellterbe került, így azok egymásra hatása is meg tudott jelenni a modellben, a nagyobb modellterben (7000x12000 m), sőt az 1994. évi modellterületeken túli terület (Bölcske-Dunakömlödi magaspárt kis része) is megjelenik, melynek vízföldtani jellemzői eltérnek, ill. a cellaméretet 100x100 m-re választották. Fellebbező 4. megállapítása mely szerint a jelenlegi modellszámítás elavult, gyakorlatilag a Madocsa távlati és a Bölcse távlati vízbázis 1990-es években végzett hidrodinamikai modellezésének ismétlései, melynek eredményeivel a jelenlegi modellvizsgálati eredmények is megegyeznek nem megalapozott.

Azon észrevétele, hogy az elsőfokú szakhatósági állásfoglalásban nem történik említés a bányászati tevékenység Natura 2000 területekre vonatkozó hatásairól, és nem írta elő a hatóság többek között a talajnedvesség mérést és a flóra időnkénti monitorozását vízügyi és vízvédelmi szempontból nem megalapozott, mivel ezek a szakkérdések nem érintik a 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 5. számú melléklet II. táblázat 3. pontjában felsorolt vízügyi és vízvédelmi szakkérdéseket, tekintettel arra hogy nem a vízügyi és vízvédelmi szakhatóság hatáskörébe tartozó kérdések.

d.) Fellebbező 5. jogorvoslati kérelme vízügyi és vízvédelmi szempontból nem megalapozott az alábbiak szerint:

A Ket. 98. § (1a) bekezdése szerint a fellebbezésben nem lehet olyan új tényre hivatkozni, amelyről az ügyfélnek a döntés meghozatala előtt tudomása volt. A fellebbezést indokolni kell.

Fellebbező 5. a bölcskei vízbázissal kapcsolatos vélekedését, állítását tényekkel, adatokkal nem támasztotta alá, így fellebbezése vízügyi, vízvédelmi szempontból nem megalapozott.

Fellebbező 5. vízbázissal kapcsolatos megállapításai az alábbiak miatt sem megalapozottak:

A 123/1997. (VII.18.) Korm. rendelet 8. § (1) bekezdése szerint a védőidomot, védőterületet és védősávot a védett vagy védeni tervezett vízbázis, vízellátási rendszer megvalósítására, a vízhasználat gyakorlásának engedélyezésére hatáskörrel rendelkező vízügyi hatóság e rendelet előírásai alapján jelöli ki.

A fenti jogszabály 10-19. §-ai rendelkeznek arról, hogy a védőidommal, a védőterülettel, a védősávval érintett ingatlanok használata és a védelme érdekében milyen használati korlátozásokat kell betartani az érdekelteknek, illetve a vízügyi-vízvédelmi hatóságoknak.

A 14. § (1) bekezdése pedig azt írja elő, hogy a védőidomok, védőterületek és védővezetek igénybevételénél az 5. számú mellékletben foglaltakat figyelembe kell venni.

e.) A Fellebbező 6. jogorvoslati kérelme vízügyi és vízvédelmi szempontból nem megalapozott az alábbiak szerint:

A Ket. 98. § (1a) bekezdése szerint a fellebbezésben nem lehet olyan új tényre hivatkozni, amelyről az ügyfélnek a döntés meghozatala előtt tudomása volt. A fellebbezést indokolni kell.

Fellebbező 6. észrevételei alapján megvizsgáltam, hogy a felszín alatti talajvizetekbe történő beavatkozás (közvetett felszín alatti vízkivétel) hogyan hathat a felszín alatti vizek mennyiségi

állapotára és milyen viszonyban van a Magyarország felülvizsgált 2015. évi vízgyűjtőgazdálkodási tervéről szóló 1155/2016. (III.31.) Korm. határozatban (a továbbiakban: VGT2) foglaltakkal.

A VGT2 szerint a bányatelek az 1-11 Sió vízgyűjtőgazdálkodási tervezési egységben helyezkedik el, a felszín alatti vizek szempontjából a Bölcske-Bogyiszlói öblötben.

Az érintett felszín alatti víztest a VGT2 szerint az AIQ VOR kódú sp.1.10.2 sekély porózus, törmelékeny felszín alatti víztest (a továbbiakban: víztest) 3-30 m mélységben. A víztest hidrodinamikai típusa: feláramlási. Az sp.1.10.2 VOR kódú víztest érintett területe 334 km², míg a tervezett bányatelek nagysága kb. 1,34 km².

A bányatelek a felszín alatti víztest fő felszíni vízbetáplálási folyamata a Duna mellett helyezkedik el nem messze az árteret lezáró I. rendű árvízvédelmi töltéstől.

A VGT2 6.5 melléklete szerint a víztest mennyiségi állapotát a vízmérleg teszt, a süllyedés teszt és a FAVÖKO (a felszín alatti víztől függő ökoszisztémák ökológiai vízigényének meghatározása) szerinti állapot határozza meg.

A vízmérleg teszt szerinti minősítés: jó, de gyenge állapot kockázatú, a süllyedés teszt szerinti víztest állapot jó, és a FAVÖKO szerinti állapot is jó.

A vízmérleg teszt 3D modellezéssel készült és a 3D modellt készítő szakértők is az alátámasztó munkarészben azt fejtették ki, hogy a modellezéshez felhasznált adatok igen sok bizonytalanságot tartalmaznak, ebből a szempontból a 3D modell eredmények is sok bizonytalanságot tartalmaznak.

A FAVÖKO módszere az ideálisnak tartott ökológiai vízigény számítását (meghatározását) állítja szembe az emberi vízhasználatokkal és az alapján mond értéktételeket arról, hogy az emberi vízhasználatok mennyiben akadályozzák az ökológiai vízigények teljesülését, míg a süllyedési teszt a meglévő víztesti monitoring pontok mért (talajvízszint) eredményei alapján minősít.

A süllyedési teszt vizsgálati eredményei 2008 és a 2013 évek alatti megfigyelés adataiból származtak, a süllyedési teszt eredményei valós gyakorlati eredményeknek tekinthetők. A víztesten a VGT2 6.5. melléklet 1-1. térképi ábrája szerint nem vízszintsüllyedés, hanem néhány centiméteres emelkedő talajvízszint trend volt megfigyelhető.

A VGT2 8-12. melléklet táblázata szerint a víztesten a bányászati vízkivételekkel kapcsolatban 2021. évig nem kell mennyiségi állapot javító intézkedéseket tenni.

A fentiek szerint - különösen annak tükrében, hogy a bányatelek területe a víztest területének csupán 0,4 %-a - megállapítható, hogy a tervezett bányászati tevékenység a víztest mennyiségi állapotára jelentős hatást nem fog gyakorolni.

Fellebbező 6 azon észrevétele, hogy a 2018. évben a Duna folyamban tartósan alacsony vízállások voltak - ezért a talajvízszintek is alacsonyak voltak - tényszerűen helytálló lehet ugyan, de a bányászati tevékenységből származó várható hatások megállapításánál a várható hatások erősségét és időtartamát kell megbecsülni, a talajvízszintekben várható hatások meghatározásánál tehát esetlegesen sem szabad egyetlen év adataiból hosszútávú következtetést levonni, de egyetlen év megfigyelési adatai arra is alkalmatlanok, hogy azok felhasználásával „modell” építsen a környezeti hatástanulmányt készítő. Ugyanez a helyzet a párolgási adatok kezelésénél is, ezért nem indokolt kétségbe vonni a várható szabad felszíni párolgás becslésére vonatkozó Kérelmezői információkat.

Az elsőfokú szakhatósági állásfoglalás harmadik oldal negyedik bekezdésében foglalt indokolása szerint „Madocsa település közigazgatási területe a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet (a továbbiakban: 27/2004. (XII.25.) KvVM) melléklete alapján a vízbázis védőterület miatt fokozottan és kiemelten érzékeny kategóriába került besorolásra.”

Az Elsőfokú vízügyi és vízvédelmi szakhatóságnak a felszín alatti víz állapotának érzékenységi besorolására vonatkozó megítélése - miszerint Madocsa település közigazgatási területe a fokozottan és kiemelten érzékeny kategóriába tartozik - ugyan a 27/2004. (XII.25.) KvVM melléklete szerint megalapozott, de jelen ügyben azt nem kell vizsgálni, hogy Madocsa település milyen felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területen található, hanem konkrétan azt, hogy a tevékenységgel és a hatásterülettel érintett ingatlanok a felszín alatti víz szempontjából melyik érzékenységi kategóriába tartoznak.

A Favir. 7. § az alábbiakat írja elő:

„(1) A területeket a felszín alatti víz állapotának érzékenysége, továbbá minőségének védelme szempontjából osztályozni kell a felszín alatti víz utánpótlódása, földtani közeg vízvezető-képessége, továbbá a megkülönböztetett (fokozott) védelem alatt álló területek figyelembevétel alapján.

(2) Egy adott terület a felszín alatti víz állapotának érzékenysége szempontjából lehet fokozottan érzékeny, érzékeny és kevésbé érzékeny terület.

(3) A (2) bekezdés szerinti osztályozás ismérveit és a kategóriák részletesebb felbontását a 2. számú melléklet tartalmazza.

(4) Egy adott lehatárolt terület érzékenysége – a vízügyi igazgatóságnál, a vízügyi hatóságnál és a vízvédelmi hatóságnál meglévő, a vízvédelemért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) által jóváhagyott, 1:100 000 méretarányú országos érzékenységi térképe alapján kerül – a vízvédelmi hatóság határozatában meghatározásra.

(5) A vízvédelmi hatóság egy adott területen egyedi érzékenységi besorolást is megállapíthat, a környezethasználó vagy a vízügyi igazgatóság mint szakértő által – a 2. számú melléklet szempontjai szerint – végzett vagy végeztetett lokális vizsgálat alapján készített, a (4) bekezdés szerinti térképnél részletesebb térképre támaszkodóan.

(6) A települések közigazgatási területének érzékenységi kategóriába történő besorolásakor a település abba a nagyobb érzékenyséű kategóriába kerül, amelyik részaránya a (4) bekezdés szerinti térkép alapján a település közigazgatási területének 10%-át meghaladja.

(7) A települések közigazgatási területének (3) bekezdés szempontjai szerinti besorolását a Kvt. 110. § (10) bekezdés b) pontjában kapott felhatalmazás alapján a miniszter rendeletben teszi közzé.

(8) A területek (4) bekezdés szerinti országos feldolgozását, továbbá erre támaszkodóan a (7) bekezdés szerinti besorolást a miniszter a külön jogszabály szerinti vízgyűjtő-gazdálkodási terv készítése során felülvizsgálja.”

Egy vizsgált terület felszín alatti víz érzékenysége szempontjából való kategóriába sorolásánál a Favir. 7. §-ban foglaltakat összességében kell figyelembe venni a hatósági eljárás során.

A Favir. 7. § (3) bekezdése szerint az osztályozás ismérveit és a kategóriák részletesebb felbontását - fokozottan érzékeny, érzékeny és kevésbé érzékeny terület - a 2. számú melléklet tartalmazza.

A 2. számú melléklet 2. c) pontja szerint azok a területek, ahol a porózus fő vízadó képződmény teteje a felszín alatt 100 m-en belül található, felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területnek számítanak.

A Favir. 7. § (4) bekezdése szerint egy adott terület érzékenysége a vízvédelmi hatóságnál meglévő, a vízvédelemért felelős miniszter által jóváhagyott, 1:100 000 méretarányú országos érzékenységi térkép alapján kerül a vízvédelmi hatóság határozatában meghatározásra.

A rendelkezésre álló iratok és a fentebb idézet jogszabályi környezet - különösen a vízvédelemért felelős miniszter által jóváhagyott 1:100 000 méretarányú országos érzékenységi térkép - alapján a vizsgált ingatlanok az érzékeny (2. c) besorolású kategória területére esnek.

A 2. számú melléklet 1. a) pontja szerint az üzemelő és távlati ivóvízbázisok, ásvány- és gyógyvízhasznosítást szolgáló vízkivételek – külön jogszabály szerint – esetében előzetesen lehatárolt belső-, külső- és jogerős vízjogi határozattal kijelölt hidrogeológiai védőterületeit kell megállapítani. A bányászati tevékenység a Madocsa távlati (partiszűrősű) vízbázis lehatárolt hidrogeológiai „B” védőterületének határoló görbájén kívül esik, melynek kijelölése folyamatban van a Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságnál, mint elsőfokú vízügyi és vízvédelmi hatóságnál. A KHV alapján megállapítottam, hogy a bányászati tevékenységgel érintett Madocsa 019/3, 019/4, 039, 041/30, 042, 044/58 és 044/70 hrsz.-ú ingatlanok érintik a folyamatban lévő kijelölési eljárás alapját képező földhivatali kataszteri térképek szerint az ingatlan határokhoz igazított hidrogeológiai védőterületeket.

Tekintettel arra, hogy a távlati vízbázisok jogerős vízjogi határozattal nem kerültek kijelölésre, így a tárgyi tevékenységgel érintett terület nem sorolható a Favir. 2. számú melléklet 1. a) pontja szerint felszín alatti víz állapota szempontjából fokozottan érzékeny területnek.

Ebből következően Fellebbező 6. azon álláspontja nem megalapozott mely szerint a vizsgált ingatlanok fokozottan érzékeny területen helyezkednek el.

Amennyiben a Madocsa távlati (partiszűrősű) vízbázis hatályos vízjogi határozattal lehatárolásra kerül, és a tárgyi tevékenységgel érintett ingatlanok érintik azt, a vizsgált terület felszín alatti víz érzékenysége szempontjából való kategóriába sorolása változhat, melynek következtében a környezetvédelmi engedélyt biztosan felül kell vizsgálni.

A Geotechnikai szakértői vélemény árvízveszélyt kizáró megállapítása modellezéssel kellően megalapozott.

Fellebbező 6. azon megállapítása, mely szerint a Vízbázis vizsgálat a bánya okozta talajvízszint-süllyedés mértékét a valódi várható mértékének a töredékére becsüli, tényekkel nem támasztotta alá, míg a Vízbázis vizsgálat tényeken, tényadatokon alapul.

A monitoring rendszer kialakítására az elsőfokú szakhatósági állásfoglalás rendelkező része tartalmaz előírást, melyet jelen másodfokú szakhatósági állásfoglalás a rendelkező részében kiegészít, megváltoztatva a távlati vízbázisok közelsége és védelme miatt.

Az elsőfokú szakhatósági állásfoglalás nem írja elő a bányanyitás kritériumként, hogy a bányagödört minimum 1 m magasságú védőgáttal köteles a Környezethasználó körülépíteni, csak ismerteti, egy a KHV-ben tervezett műszaki megoldást, ami nem árvízvédelmi célokat, hanem egyrészt a bányató vízminőségét védi, mivel a bányatelek környezetében keletkező külvizek távoltartására szolgál, másrészt a bányató feltöltődésének a késleltetése a funkciója. A védőgát elnevezését tévesen és pontatlanul tartalmazta az elsőfokú szakhatósági állásfoglalás, melyet a rendelkező rész IV. fejezetében megváltoztattam a KHV-nek megfelelően. Ennek megfelelően nem kell a KHV-nek és az elsőfokú szakhatósági állásfoglalásnak sem ismertetnie, hogy a védősánc milyen strukturális tulajdonságokkal kell bírjon ahhoz, hogy egy gátszakadás esetén a nagy áramlási sebességgel kizúduló víznek ellenálljon.

A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet 2. § 4. pontja szerint e rendelet alkalmazásában árvízvédelmi mű az elsőrendű, másodrendű, harmadrendű árvízvédelmi vízellátási mű, valamint annak műtárgya, tartozéka, járulékos létesítménye, amely a védvonal védőképességét, rendeltetésszerű használatát biztosítja, illetve szolgálja.

Az elsőfokú szakhatósági állásfoglalás rendelkező és indokolási részeinek megváltoztatásáról az alábbi indokok alapján döntöttem:

A Ktv. 4. § 30. pontja írja elő az elővigyázatosság követelményét, mely szerint az elővigyázatosság: a környezeti kockázatok mérsékléséhez, a környezet jövőbeni károsodásának megelőzéséhez vagy csökkentéséhez szükséges döntés és intézkedés;

A Ktv. 31. pontja szerint a megelőzés fogalma: a környezethasználat káros környezeti hatásai elkerülésének érdekében a leghatékonyabb megoldások, továbbá a külön jogszabályban meghatározott tevékenységek esetén az elérhető legjobb technika alkalmazása a döntéshozatal legkorábbi szakaszától;

A Favir 3. § 32. pontja a monitoring rendszer fogalmát az alábbiak szerint határozza meg: a környezeti elemek, különösen a felszín alatti víz, a földtani közeg terhelésének, szennyezésének, károsodásának, állapotának (beleértve a szennyeződésterjedést is) és igénybevételének megismerésére, illetőleg az állapotváltozás nyomon követésére szolgáló mérő-, megfigyelő- (együtt észlelő-), ellenőrző hálózat

A Favir. 4. § (1) bekezdése azt mondja ki, hogy alapvető célkitűzésként legkésőbb a Kvt.-ben meghatározott időpontig el kell érni, hogy a felszín alatti víztestek állapota feleljen meg a jó állapot, azaz a jó mennyiségi és minőségi állapot követelményeinek.

Az előbbi jogszabályhely (2) bekezdés a) pontja azt mondja ki, hogy az (1) bekezdésben foglaltak teljesülése érdekében úgy kell eljárni, hogy a felszín alatti vizek, illetve víztestek esetében többek között el kell érni, hogy azok állapota ne romoljon.

A Ket. 44. § (3) kezdése szerint ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a szakhatóságra a hatóságra vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell.

A Ket. 44. § (6) bekezdése azt írja elő, hogy a szakhatósági állásfoglalás tartalmára vonatkozóan a döntésre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni. A hatóság határozatának - és természetesen a szakhatósági állásfoglalásnak is - a Ket. 72. § (1) bekezdésében foglaltakkal összhangban többek között tartalmaznia kell a rendelkező részben a hatóság döntését és a szakhatóság állásfoglalását, az indokolási részben pedig megállapított tényállásra, az elfogadott bizonyítékokra, a szakhatósági állásfoglalás indokolására, a mérlegelés és a döntés indokaira, valamint az azt megalapozó jogszabályhelyek megjelölésére is kiterjedő indokolást.

A Ket. 1. § (2) bekezdése többek között azt írja elő, hogy a közigazgatási hatóság hatásköre gyakorlása során köteles az egyszerűség és a szakszerűség követelményei szerint eljárni.

A rendelkező rész I. fejezet 1.7. pontjában foglaltakról a Favir. figyelembe vételével készített monitoring tervre vonatkozó javaslat figyelembevételével döntöttem a felszín alatti vizek, valamint a Duna szennyezettségi és vízszint változások nyomon követése érdekében, továbbá a tevékenységből származható szennyezőanyagok megfigyelése érdekében. Továbbá a II. fejezet 1.9. pontban a távlati vízbázisok közelsége miatt az elővigyázatosság és a megelőzés alapelveinek figyelembe vételével előírást tettem a maximális technológiai fejelem betartására is.

A rendelkező rész I. fejezet 1.4. és I. fejezet 1.6. pontjában előírtakat a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről szóló 6/2009. (IV. 14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendelet 4. sz. mellékletében foglaltak, valamint a szakszerűségi követelmény érvényesíthetősége érdekében tettem meg, a pontosítást a fentiekben ismertetett jogszabályhelyek alkalmazása indokolta.

Tekintettel arra, hogy a BM OKF a fellebbezési eljárásban megváltoztatta az elsőfokú szakhatósági állásfoglalás rendelkező részét, ezért az indokolási részt is meg kellett változtatni, hogy a szakszerűség alapelveinek megfelelően a rendelkező és az indokolási részek – továbbá a fentebb ismertetett anyagi jogszabályokkal is – összhangba kerüljenek.

A BM OKF másodfokú vízügyi és vízvédelmi hatósági és szakhatósági hatáskörét a 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet 10. § (3) bekezdése alapozza meg.

A 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet 10. § (1) bekezdésének 2. pontja szerint tárgyi ügyben elsőfokú területi vízügyi és vízvédelmi hatóságként (szakhatóságként) az Igazgatóság jár el.

A Ket. 44. § (3) bekezdése kimondja, hogy ha törvény másképp nem rendelkezik, a szakhatóságra a hatóságra vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell.

A Ket. 105. § (1) bekezdése szerint a másodfokú döntést hozó hatóság a döntést helybenhagyja, megváltoztatja vagy megsemmisíti.

A fentiekre tekintettel az Igazgatóság elsőfokú szakhatósági állásfoglalását jelen másodfokú vízügyi és vízvédelmi szakhatósági állásfoglalás rendelkező és indokolási részében foglaltak szerint megváltoztattam.

A másodfokú szakhatósági állásfoglalást a Ket. 44. § (1), valamint a 104. § (2) bekezdéseiben foglaltak figyelembe vételével adtam meg.

A szakhatósági állásfoglalás elleni önálló jogorvoslat lehetőségét a Ket. 44. § (9) bekezdése alapján zártam ki.

A másodfokú vízügyi és vízvédelmi szakhatósági hatáskörömet a 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet 10. § (3) bekezdése alapozza meg.”

A Ket. 63. § (1) bekezdése alapján a hatóság közmeghallgatást tart, ha

- a) ezt jogszabály előírja,
- b) az eljárásban több mint ötven ügyfél vagy több mint öt, a 15. § (5) bekezdésében meghatározott szervezet vesz részt, kivéve, ha törvény másként rendelkezik, vagy
- c) a hatóság a nyilvánosság véleményének megismerése érdekében ezt szükségesnek tartja.

A közmeghallgatás ideje 2018. május 24. napja volt. A végleges dokumentációt, amelyben az eredeti kérelmét jelentősen módosította a Kft., 2018. július 31. napján küldte meg az elsőfokú hatóságnak.

Az eredeti kérelemben közúti szállítás volt tervezve, míg a végleges kérelemben már kizárólag vízi szállítás volt tervezve új kikötő építésével, szállítózalag rendszerrel. A módosítás kapcsán a hatásterület is módosult, amely során Bölcse területe is érintetté vált a hatásterülettel.

Új közmeghallgatás tartására a jelentősen módosult kérelem és hatástanulmány kapcsán nem került sor.

Az elsőfokú hatóság Madocsa Község Polgármesterének ismételt közmeghallgatás iránti kérését nem tartotta indokoltnak az alábbiakra tekintettel.

„Tárgyi eljárásban a Bet-Bau Kft. (a továbbiakban: Kérelmező) hiánypótlás keretében egységes szerkezetű dokumentációt nyújtott be, melynek tartalma már a 2018. május 24-i Közmeghallgatáskor nagyrészt ismert volt a lakosság számára is, a végleges dokumentáció, hatóságunk megállapítása szerint, olyan érdemi, új információt nem tartalmaz, mely a madocsa-i lakosok korábbi véleményét érdemben befolyásolná.

A közmeghallgatáson és az azt követő népszavazáson Madocsa Község lakossága egyértelműen kifejezte álláspontját a beruházással kapcsolatban. Az ismételt Közmeghallgatástól az álláspontok változása nem várható.

Levelükben említett hatásterület bővülés miatt érintetti kör bővülése valós, ám a hatásterület belterületi ingatlanokat nem érint, ill. Bölcse érintettsége okán hatóságunk közleménye a Bölcseki Önkormányzatnál is kifüggesztésre került, a nyilvánosság számára a lehetőség Bölcse településen is adott észrevételeik benyújtására, ill. a 2018.05.24-i közmeghallgatáson Bölcse Község is képviseltette magát.”

Az elsőfokú hatóság 2018. szeptember 4. napján jelezte Madocsa és Bölcse jegyzőjének a kérelemben foglaltak jelentős megváltozását, és az észrevételek benyújtására 2018. szeptember 16-i határnapot állapított meg a Khvr. 9. § (8) bekezdése alapján.

A Khvr. 9. § (7) bekezdése alapján a közzétételnek legalább harminc nappal a közmeghallgatás időpontja előtt kell megtörténnie.

(8) Az észrevételeket a közmeghallgatás időpontjáig a környezetvédelmi hatósághoz vagy a közmeghallgatás helye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjéhez lehet benyújtani.

Fentiek alapján a jelentősen módosult hatástanulmány kapcsán az észrevételek benyújtására a jogszabályban idézett előírásnál (30 nap) lényegesen kevesebb idő (12 nap) állt rendelkezésre a nyilvánosság számára, továbbá az elsőfokú hatóság a Khvr.-től eltérően biztosította az észrevételek benyújtására vonatkozó lehetőséget.

A közmeghallgatás tárgya a közigazgatási hatósági eljárásban „a nyilvánosság véleményének megismerése.” A közmeghallgatás célja a hatósági ügy tárgyával összefüggő információkhoz való hozzájutás és a döntéshozatalban való részvétel biztosítása a nyilvánosság számára.

A közmeghallgatás tekinthető előzetes hatásvizsgálatnak, de konzultációs és érdekegyeztető fórumnak is. A közmeghallgatás az egyik eszközként szolgálhat a hatósági eljárásban mérlegelendő különböző érdekek összemérésében: az állami, a köz- és a magánérdekek súlyának latolgatásában.

A közmeghallgatás a másik oldalról pedig a javaslatok, vélemények, ellenvetések, észrevételek megfogalmazásának fóruma. Segítséget nyújthat a hatóságnak a jogaikban vagy jogos érdekeikben érintettek körének lehatárolásában, egyben tájékoztatást is adhat számukra a hatósági ügy tárgyról, lehetséges hatásairól, az eljárás állásáról. A közmeghallgatáson keresztül tehát a tényállás alaposabb felderítésére és megállapítására is mód nyílik.

A legjelentősebb társadalmi részvétel biztosítását előíró nemzetközi norma az Aarhusi Egyezmény. Előírja, hogy az érintett nyilvánosságot közzététel vagy egyéni tájékoztatás útján, a környezeti döntéshozatali folyamat korai fázisában, megfelelően, időszerűen és hatékonyan tájékoztatni kell egyebek között bármely várható közmeghallgatás időpontjáról és helyéről. Arról is rendelkezik, hogy a nyilvánosság részvételére vonatkozó eljárásoknak lehetővé kell tenniük a nyilvánosság számára, hogy írásban, vagy amikor szükségesnek látszik, közmeghallgatás formájában előterjesszék megjegyzéseiket, információikat, elemzéseiket vagy véleményüket, amelyeket a javasolt tevékenységgel kapcsolatosan fontosnak tartanak. Az Aarhusi Egyezmény alkalmazásában nyilvánosságon egy vagy több természetes vagy jogi személyt, továbbá a nemzeti joggal vagy gyakorlattal összhangban azok szövetségeit, szervezeteit és csoportjait kell érteni.

A közmeghallgatás tartása nem pusztán formalitás, hanem a közigazgatási hatósági döntés érvényességének egyik meghatározó eleme lehet annak megítélésénél, hogy a közigazgatási hatóság tisztességes ügyintézés keretében avatkozott-e be az érintettek alapvető jogaiba, és biztosította-e utóbbiak tényleges részvételét a jogaikat hosszú távon és mélyen érintő állami döntéshozatali eljárásban.

Fentiekre tekintettel a másodfokú hatóság megállapította, hogy új közmeghallgatás tartása indokolt lett volna, tekintettel a benyújtott hiánypótlási dokumentációra, illetve a hatásterület bővülése miatt.

A Ket. 4. § (1) bekezdése alapján az ügyfelet megilleti a tisztességes ügyintézéshez való jog.

A Ket. 42. § (1) bekezdése alapján az ügy elintézésében nem vehet részt az a személy, akinek jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti, továbbá az, aki az ügyben tanúvallomást tett, hatósági közvetítőként, az ügyfél képviselőjeként, hatósági tanúként vagy szakértőként járt el, valamint a személtárgy birtokosa és a támogató.

(6) Az ügy elintézésében nem vehet részt az a hatóság, amelyik hatóság vezetőjével szemben kizárási ok merül fel.

A jogállami közigazgatás egyik legfontosabb elve, a bürokratikus hatalomgyakorlás egyik alaptétele, hogy a közigazgatás, illetve a hivatalnok személyesen is semleges. A hivatalnok szigorúan elválasztja egymástól a hivatalát és a magánéletét. A közigazgatásnak a jogszabályokat minden külső befolyástól

mentesen kell megvalósítani. Biztosítandó az ügyintéző személyes pártatlansága, a közigazgatás mint szervezeti pártatlansága, illetve az eljárás pártatlan lefolytatása és a pártatlan döntés.

A jogalkotó igyekszik kiszűrni a pártosság minden forrását az eljárásból, amely elsősorban a kizárás jogintézményén keresztül valósul meg az eljárásjogokban. A kizárási szabályok az eljárás résztvevőire az eljárásban betöltött különböző pozíciójukra tekintettel külön-külön kerülnek megállapításra, de a speciális szabályok a Ket. 42. §-ában szabályozott kizárási okokra utalnak vissza, amelyek olyan jogállami minimumkövetelmények, amelyekről eltérést nem enged a Ket. a hatálya alá tartozó eljárásokban. A kizárási okok részben individuális, egyes személyekkel szemben fennálló, részben pedig intézményes, azaz a hatósággal szemben fennálló okok.

A Tolna Megyei Kormányhivatal Paksi Járási Hivatal vezetőjének (a továbbiakban: **Hivatalvezető**) tulajdonában áll a Madocsa külterület 044/73. hrsz.-ú ingatlan, amely az érintett bányatelek része.

A Hivatalvezető álláspontja szerint az eljárásból kizárását nem kellett kérnie, tekintettel arra, hogy nem került átirányításra az elsőfokú hatóság által lefolytatott hatósági eljárásban való részvételre. Álláspontja szerint az eljáró hatóság az elsőfokú hatóság volt. A Tolna Megyei Kormányhivatal Paksi Járási Hivatal Földhivatali Osztály osztályvezetője, valamint a Népegészségügyi Osztály ügyintézője utasítás alapján vizsgálta a szakterületéhez tartozó szakkérdést az elsőfokú hatóság eljárásában.

A másodfokú hatóság megállapította, hogy a döntés meghozatala csak a végső mozzanata a hatósági eljárásnak, az ügy elintézése ennél jóval tágabb fogalom. Ebbe beletartozik minden, az ügy érdemével összefüggő eljárási cselekmény. Minden, a közhatalmi, irányítási, ellenőrzési és felügyeleti hatáskör gyakorlásával összefüggő olyan feladat ellátása, amely a hatósági jogalkalmazás körébe tartozik.

Az ügy elintézésében részt vesz minden, a döntés meghozatalában közreműködő szerv (szakhatóság, jogsegélyt nyújtó hatóság, véleményező szerv stb.) nevében eljáró ügyintéző, az ezeknél a kiadmányozási jogkörrel rendelkező vezetők. Még az ügyintéző közvetlen felettese is bevonható ebbe a körbe, ha nem ő a kiadmányozási jogkörrel rendelkező vezető. Vélelmezhető ugyanis, hogy az ügy elintézésére közvetlenül vagy legalább közvetett befolyással rendelkeznek. Az ügy elintézésében való részvétel nem feltétlenül jelent aktív magatartást. Elképzelhető olyan informális kapcsolat, amely szintén az ügy elintézésében való részvételt eredményezi, így például az ügyről folytatott informális konzultációk révén. A személyekkel szemben fennálló abszolút kizárási okok mindegyike az eljárásban betöltött pozícióhoz kapcsolódik. Az ügyfél nem vehet részt az ügy elintézésében. Nem szükséges az, hogy formailag, a hatóság által elismert ügyfélről legyen szó, hanem az érintettség van a hangsúly.

A hierarchia elvéből következő szoros függelmi viszonyok jelentőségét elismerve mondja ki a Ket. 42. § (6) bekezdése, hogy a hatóság vezetőjével szemben fennálló személyes kizárási ok felmerülése esetén a hatóságot ki kell zárni az eljárásból. A „felmerül” szó használata azt az értelmezést is lehetővé teszi, hogy ebben az esetben az individuális kizárási okok mind abszolút okoknak minősüljenek, tehát az elfogultság esetén se kelljen vizsgálni, hogy valóban elfogult-e a szerv vezetője, hanem intézkedni kell a hatóság kizárása iránt. A hatóságon nemcsak az eljáró hatóságot, hanem a szakhatóságot és a jogsegély alapján eljáró hatóságot is érteni kell.

Megállapítottam, hogy a Hivatalvezetővel szemben abszolút kizárási ok áll fenn, így a Tolna Megyei Kormányhivatal Paksi Járási Hivatallal szemben is. A kizárt személy részvétele az ügyben lényeges eljárási szabálysértésnek minősül.

A Ket. 105. § (1) bekezdése rögzíti, hogy a másodfokú döntést hozó hatóság a döntést helyben hagyja, megváltoztatja vagy megsemmisíti. Jogszabályban meghatározott esetben a másodfokú döntést hozó hatóság a mérlegelési jogkörben hozott első fokú döntésben meghatározott kötelezettségnél súlyosabb kötelezettséget nem állapíthat meg. Az erre irányuló fellebbezés hiányában is a másodfokú döntést hozó hatóság a fellebbezési eljárásban a teljesítésre új határidőt állapíthat meg, ha ez a fellebbezési eljárás miatt indokolt.

Fentiek alapján az elsőfokú hatóság döntését a közmeghallgatás mellőzésére és a kizárási okra tekintettel megsemmisítettem.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) 91/D. § (1) bekezdése és a Khvr. 5. § (6) bekezdése alapján jelen döntésemet közhírré tétel céljából megküldtem az elsőfokú eljárásban részt vett települések (Madocsa és Bölcse községek) jegyzőjének. Közhírré tétel időtartama 15 nap.

Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály
1016 Budapest, Mészáros utca 58/a.
Telefon: (06-1) 224-9100 Fax: (06-1) 224-9163

E-mail: orszagoszoldhatosag@nest.gov.hu Web: <http://www.kormanyhivatal.hu/hu/pest>

Az igazgatási szolgáltatási díj visszatérítéséről a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló 14/2015. (III. 31.) FM rendelet 7. § (1) bekezdés alapján rendelkeztem.

Határozatomat a hivatkozott jogszabályhelyek mellett a Ket. 71. § (1) bekezdése, a 72. § (1) bekezdése alapján hoztam.

Határozatom bírósági felülvizsgálatának lehetőségét a Ket. 109. § (1) bekezdése biztosítja. A közigazgatási és munkaügyi bíróság illetékességét a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (továbbiakban: Kp.) 13. § (3) bekezdése alapján állapítottam meg. A keresetlevél benyújtásának helyét és idejét a Kp. 39. § (1) bekezdése alapján határoztam meg. A tárgyalás tartása iránti kérelem lehetőségéről való tájékoztatás a Kp. 77. §-án alapul, amely szerint ha egyik fél sem kéri tárgyalás tartását, és azt a bíróság sem tartja szükségesnek, a bíróság tárgyaláson kívül határoz. Tárgyalás tartását a felperes a keresetlevélben az alperes ügyintézésre köteles személyek körét az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. §-a határozza meg. A másodfokú hatóság hatáskörét és illetékességét a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 9. § (1) bekezdés b) pontja, a 9. § (3) bekezdés b) pontja, valamint a 8. §-a állapítja meg.

Budapest, 2020. március 9.

Dr. Tarnai Richárd kormány megbízott
nevében és megbízásából:

Kiadmány hitelélül:

Kapják: ügyintézői utasítás szerint
260 *

Dr. Vörös Viktor s. k.
főosztályvezető